

Bijdrage aan het Buurtplan Kumtich 2025

Kumtich, 15 maart 2025

INHOUD

Inleiding

1	Participatie	5
1.1	Buurtvergaderingen en buurtraad	5
1.2	Vertegenwoordiging in adviesraden	5
1.3	Kwetsbare groepen	6
1.4	Mobiliteit en RO	7
1.5	Buurtambassadeur	7
1.6	Noden	8
2	Zorgzame buurt	10
2.1	Initiatieven algemeen	10
2.2	Initiatieven voor kwetsbare groepen	10
2.3	Buren voor Buren	12
2.4	Noden	12
3	Ruimtelijke ordening	15
3.1	Algemeen	15
3.2	Buurtpark	15
3.3	Buurthuis	19
3.4	Openbare ruimte – andere terreinen en gebouwen	21
3.5	Private ruimte	24
3.6	Openbaar en privaat domein: ‘buurtkantines’	25
4	Milieu	27
4.1	Groen en biodiversiteit	27
4.2	Duurzame energie	30
4.3	Netheid	30
5	Water	33
5.1	Wateroverlast	33
5.2	Oorzaken	33
5.3	Oplossingen	38
6	Mobiliteit	42
6.1	Algemeen	42
6.2	Concrete verkeersproblemen	43
6.3	Openbaar vervoer	46
6.4	Opvolging klachten	47
7	Handel	48
8	Veiligheid	49
9	Verenigingsleven	50
9.1	Verenigingen	50
9.2	Nood aan promotionele ondersteuning	50
9.3	Nood aan andere ondersteuning	51
10	Erfgoed en toerisme	52
Bijlagen		53
1	Taakinvulling stadscoördinator Buren voor Buren Tienen	53
2	Open vragen enquête buurtpark (februari 2025)	54
3	Water	63

INLEIDING

Doel

Met deze tekst wil Kumtich constructief meewerken aan het voornemen van het stadsbestuur om een plan voor het dorp te integreren in het Tiense beleidsplan:

Voor elke buurt ontwikkelen we tegen april 2025 een zes- en een twaalfjarenplan. Deze nemen we mee in het algemene beleidsplan. Daarin bepalen we wat de buurt bijzonder maakt, welke de grote noden zijn, welke de mogelijke oplossingen zijn, of er specifieke buurtinitiatieven komen, wat de stad kan doen, wat buurtbewoners kunnen bijdragen en op welke termijn. Het beleidsplan zal dus sterk buurtgericht zijn. Jaarlijks evalueren we de vooruitgang. [...] Buurtraden bereiden deze plannen mee voor. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 9)

Waarom via het Kumtichcomité?

Het Kumtichcomité is een partijpolitiiek neutrale vereniging die in 2019 opgericht is met een dubbel doel: als dorpsraad een kanaal te zijn voor participatie enerzijds en in samenwerking met de lokale verenigingen en instanties te werken aan de ontwikkeling van een *zorgzame buurt* anderzijds. We willen de inwoners dichter bij het beleid brengen en dichter bij elkaar.

Dichter bij elkaar, want nu zijn er nog te veel mensen die vereenzamen, die niet de zorg, hulp of aandacht krijgen die ze nodig hebben, zich buitengesloten voelen. Ouderen, zieken, mensen met een beperking, anderstalige nieuwkomers, kansarmen in het algemeen. Ook kinderen, waarvoor te weinig buitenschoolse opvang en recreatiemogelijkheden voorzien zijn, en jongeren, die in ons dorp weinig of geen gelegenheid krijgen om samen te komen. Een aantal verenigingen probeert daar al wat aan te doen, maar ook zij kunnen meer bereiken door dichter bij elkaar te komen en overleg te plegen, elkaars leden te informeren over elkaars programma en misschien eens gezamenlijke activiteiten te organiseren. *We willen helpen schotten te slechten tussen mensen, verenigingen, groepen, zodat we dichter bij elkaar komen en Kumtich een warme thuis wordt voor alle inwoners, een zorgzame buurt, waar voor iedereen gezorgd wordt.*

Dichter bij het beleid, dat willen we ook. Mensen voelen zich al te vaak gefrustreerd omdat ze geen greep hebben op het beleid of omdat ze het niet begrijpen. Het Kumtichcomité wil de inwoners van Kumtich daarom zoveel mogelijk *informeren over het stedelijk beleid (eventueel het ontbreken ervan)* en de mogelijkheid bieden *erin te participeren, en wel op twee manieren: in woord en daad, als inspraakgroep en als actiegroep.* (Visietekst Kumtichcomité 2/12/2019)

We zijn dus deels opgericht met het oog op de participatiewerking die nu voor het buurtplan gevraagd wordt. Voor zover we weten is er geen andere vereniging in ons dorp met dezelfde missie.

Wat staat er in deze tekst?

In de eerste twee hoofdstukjes gaat het over de twee pas geschetste onderwerpen: de participatie en de zorgzamebuurtwerking in ons dorp. De volgende behandelen beknopt de verschillende terreinen van het openbare leven. De meeste aandacht gaat daarbij naar ruimtelijke ordening, mobiliteit en milieu, maar aan bod komen ook handel, erfgoed en toerisme, veiligheid en het verenigingsleven.

Op de dorpsvergadering van 20 januari hebben we afgesproken dat we op 15 februari een eerste versie zouden klaar hebben van onze bijdrage aan het buurtplan Kumtich. In de weinige tijd die we ter beschikking hadden, konden we geen grondige en volledige beschrijving geven van al onze werkingen en van alle problemen, en nog minder konden we voor alle problemen een oplossing geven, laat staan

dat we elke mogelijke oplossing al konden uitwerken met een tijdsplan en kostenraming. Het blijft een summier, oppervlakkige schets, als bescheiden bijdrage aan het buurtplan.

Door wie wordt deze tekst gedragen?

De beschrijvingen en de voorstellen zijn gebaseerd op de informatie die we de afgelopen jaren hebben verzameld door toevallige en georganiseerde contacten (zie volgend hoofdstuk), o.m. door onze werkgroepen RO, mobiliteit, Onzen Hof, Buren voor Buren. Een belangrijke bron is bijvoorbeeld de bijdrage van de werkgroep RO aan de projectdefinitie voor het masterplan Kumtich (2023).

Om aan het verzoek in het bestuursakkoord van december 2024 tegemoet te kunnen komen, hadden we in de periode januari-maart twee dorpsvergaderingen gepland (20/1 en 11/3). Op de eerste waren alle dorpsgenoten uitgenodigd via onze papieren programmaflyer (die in alle Kumtichse brievenbussen is beland), Facebookberichten, website en persoonlijke mails. Verder hebben we bijzondere vergaderingen belegd van het seniorenparlement en het kinderparlement, van onze werkgroepen Buren voor Buren, Milieu (Onzen Hof en Mooimakers) en Ruimtelijke Ordening. Er is overleg geweest met belangrijke spelers als het woon-zorgcentrum Keienhof en de school, VBS Vroenhof. Bijna alle verenigingen waren op de vergadering of hebben ons vooraf of achteraf hun feedback bezorgd. Voor het buurtplan hebben we een online enquête georganiseerd tussen 2 en 14 februari 2025.

Verandering van perspectief

Een paar dagen voor onze deadline, op 13 februari, bereikte ons het nieuws dat de stad ook voor Kumtich een buurtambassadeur heeft aangesteld. Dat is een vrijwilliger die de participatie en de buurtwerking moet organiseren (zie par. 1.5). Daardoor verandert geheel onverwacht ons perspectief, want een van de taken van de buurtambassadeur is het organiseren van dorpsvergaderingen en het opstellen (?) en opvolgen van het buurtplan, waar wij mee bezig waren. Dit nieuwe perspectief hebben we niet overal in deze tekst kunnen integreren, zodat hij op tal van plaatsen al een beetje voorbijgestreefd is. Met onze excuses.

Dank

De buurtraadrol van het Kumtichcomité is uitgespeeld, maar we hopen dat deze bijdrage aan het buurtplan toch een nuttig sluitstuk kan zijn van onze jarenlange inspanningen om de buurt dichterbij het beleid te brengen. In elk geval hebben we in deze tekst veel ideeën en voorstellen verzameld dankzij de medewerking van vele dorpsgenoten. Bijzondere dank moet uitgaan naar de werkgroepen van het Kumtichcomité Milieu (incl. Onzen Hof), Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en Buren voor Buren.

Johan De Schryver (redactie)

1 PARTICIPATIE

Raadsleden vertegenwoordigen het volk en nemen de ultieme verantwoordelijkheid in de politieke beslissingen. Maar we brengen de democratie ook opnieuw dichterbij alle burgers en vergroten de betrokkenheid. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 7)

1.1 Buurtvergaderingen en buurtraad

Het Kumtichcomité, dat een buurtraad wilde zijn, organiseerde tot 2024 'algemene vergaderingen'. Die waren voor de 'leden', maar aangezien iedereen zonder bijkomende voorwaarden lid kon worden en iedereen ook uitgenodigd werd, waren dit de facto buurtvergaderingen, i.c. dorpsvergaderingen. Intussen heeft het KC-bestuur beslist om in navolging van andere dorpsraden het lidmaatschap (verplicht volgens de vzw-statuten) te beperken tot het bestuur en we noemen de bijeenkomsten nu ook dorpsvergaderingen.

Het Bestuursakkoord 2025-2030 geeft weinig informatie en is wat verwarrend doordat de termen 'buurtraad' en 'buurtvergadering' door elkaar gebruikt worden. Op pagina 7 wordt gerekend op medewerking van 'buurtvergaderingen' en op pagina 9 staat dat 'buurtraden' de plannen mee voorbereiden en dat ze één keer per jaar samenkomen met 'vertegenwoordigers van het stadsbestuur'.

Die frequentie lijkt nogal laag. Onze ervaring, vooral de zeer recente, leert dat één dorpsvergadering per jaar ontoereikend is en daarom hadden we ons voorgenomen die te verhogen. In de dorpsvergadering van 20 januari is voorgesteld om op kwartaalbasis te vergaderen.

Onze vragen:

- a. Is een buurtraad voor het stadsbestuur een beperkte commissie (zoals gemeenteraad) of is het een synoniem van 'buurtvergadering'?
- b. Wie zetelt in de buurtraad? Hoe worden de leden geselecteerd?
- c. Wat is de precieze opdracht van de buurtraad?
- d. Wie bepaalt de agenda?
- e. Wie zijn de 'vertegenwoordigers van het stadsbestuur'?

Het Kumtichcomité heeft sinds 13 februari niet meer de functie van buurtraad. We respecteren die beslissing, maar vragen ons wel af waarom een al bijna zes jaar oud bottom-up-initiatief vervangen wordt door een gelijksoortig top-down-initiatief.

1.2 Vertegenwoordiging in adviesraden

Verenigingen en vrijwilligers zijn van onschatbaar belang. Zij zijn het sociaal kapitaal van de stad. We willen zoveel mogelijk initiatieven van onderuit omarmen, verenigingen betrekken bij het beleid en steun kanaliseren naar die verenigingen die een sterke bijdrage leveren aan het bouwen van een samenhangende stad en het realiseren van de beleidsdoelen. [...] We betrekken verenigingen meer bij de voorbereiding van het beleid door de activering van de adviesraden (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 10)

Via de adviesraden (door het vorige stadsbestuur herdoopt tot 'netwerken') kunnen verenigingen ook proberen het beleid te beïnvloeden. Het stadsbestuur wil dit aanmoedigen en zal proberen de raden op te waarderen. Het is dus van groot belang dat Kumtich zo goed mogelijk vertegenwoordigd is in de adviesraden.

De Kumtichse verenigingen vertegenwoordigd in een adviesraad:

- Netwerk Cultuur: De Kerstvrienden, De Toogvrienden, De vrienden van Breisem, KH Onze Taal, Kumtichcomité, KVLV Kumtich, Landelijke Gilde Kumtich, OKRA Kumtich, Tintel Brass, Vriendenkring VBS Vroenhof
- Netwerk Senioren: Kumtichcomité, OKRA
- Integratieoverleg: Kumtichcomité

Daarnaast is het dorp ook vertegenwoordigd door privépersonen in het Netwerk Milieu en het Netwerk Mondiaal Tienen.

In die laatste adviesraad was tot 2023 ook het Kumtichcomité vertegenwoordigd. We hebben dat lidmaatschap toen geruild voor dat van 'Integratieoverleg' (initiatief van de toenmalige schepen van Mensen), dat de diversiteitsproblematiek centraal stelt.

1.3 Kwetsbare groepen

We engageren ons om participatie aan het dagelijkse leven maximaal te ondersteunen met een extra focus op kinderen en ouderen. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 12)

Twee doelgroepen die het traditioneel moeilijker hebben om gehoord te worden, zijn de senioren en de kinderen. De 'extra focus' die het bestuursakkoord terecht wenst, heeft het Kumtichcomité al gerealiseerd door voor beide doelgroepen een inspraakorgaan op te richten.

(1) Kinderparlement

Elke maand overleggen de kinderen (10-12 jaar) één tot twee keer over wat er volgens hen beter kan in het dorp. Vaste thema's zijn: sport en spel, milieu, mobiliteit, zorgen voor elkaar. Ze komen met eigen voorstellen en bespreken plannen van het Kumtichcomité. Op onze maandelijkse bestuursvergaderingen bespreken we hun ideeën en indien relevant helpen we ze uitwerken of leggen we ze voor aan de lokale overheid. We streven ernaar om minstens één keer per jaar een schepen op bezoek te hebben, wat ons tot dusver moeiteloos lukt. Op die manier willen we de kinderen betrekken bij het dorpsleven en vertrouwd maken met (en vertrouwen geven in) democratie. Zo helpen we ze hopelijk ontwikkelen tot de geëngageerde en positief ingestelde burgers en burens die onze samenleving hard nodig heeft. Enkele initiatieven van het kinderparlement:

- Actie tegen foutparkeerders in de schoolomgeving (in principe één keer per trimester)
- Actie tegen vervuiling met sigarettenpeuken
- Actie tegen vervuiling met hondenpoepzakjes
- Actie 'Behoud het buurtpark' en kindermemorandum (samen met de andere schoolkinderen)
- Kinderen voor senioren. Op woensdagnamiddag gaat een delegatie op bezoek bij bewoners van ons woonzorgcentrum Keienhof of van de assistentiewoningen Groenhof.
- Kinderen voor kinderen. Op vrijdagochtend lezen kinderparlementsleden voor voor kleuters.
- Bloemenzaaiactie 'Fleur me op' in buurtpark en Onzen Hof (2025)

Het kinderparlement is uitdrukkelijk geen leerlingenraad van een school, hoewel we goed samenwerken met onze basisschool VBS Vroenhof (die zelf een leerlingenraad heeft voor schoolgebonden kwesties).

(2) Seniorenparlement

Vier keer per jaar nodigen we de senioren uit met als doel hen te informeren over ontwikkelingen in stad en dorp, hun een stem te geven en de mogelijkheid om actie te ondernemen. We verzamelen hun voorstellen, bespreken ze in het bestuur van het Kumtichcomité, bezorgen ze aan de bevoegde instanties en volgen ze op. We zijn daarom lid

van Netwerk Senioren, OKRA en Toegankelijk Tienen en nodigen politici uit (schepen, gemeenteraadsleden).

Voorbeeld. In de vergadering van 13/1/2025 hebben we in aanwezigheid van schepen Wim Bergé een overzicht gegeven van de voornemens die het stadsbestuur kenbaar gemaakt heeft in het bestuursakkoord. Alle opmerkingen suggesties van de (22) aanwezigen zijn verwerkt in deze tekst, de bijdrage aan het buurtplan.

1.4 Mobiliteit en RO

(1) Werkgroep Mobiliteit

Deze werkgroep verzamelt klachten over en suggesties voor verkeersveiligheid en toegankelijkheid. We inventariseren alles, geven het door aan de lokale overheid en volgen de vooruitgang op door een jaarlijks overleg met de mobiliteitsambtenaar en de schepen van mobiliteit, met wie we tussendoor ook altijd contact mochten opnemen. We hopen dat dit in de nieuwe beleidsperiode opnieuw kan.

Met het oog op de toegankelijkheid is het Kumtichcomité lid van de vzw Toegankelijk Tienen.

(2) Werkgroep RO

De werkgroep RO beraadt zich uiteraard over de benutting van de openbare ruimte in Kumtich. De werkgroep is vooral actief geworden sinds 2023. In dat jaar hebben we gereageerd tegen het provinciale Beleidsplan Ruimte dat verregaande verdichting voor Kumtich suggereerde, met een petitie. Verder wilden we anticiperen op het masterplan Kumtich en hadden we een enquête opgesteld, maar in overleg met de stad hebben we er uiteindelijk van afgezien. We hebben wel kunnen bijdragen aan de 'projectdefinitie', de opdracht van de stad aan het studie bureau voor het masterplan. Een van onze opvallendste wapenfeiten was ons verzet tegen de verkoop van het buurtpark en in het kader daarvan ons memorandum *Behoud het Buurtpark*.

Onze contactpersoon bij de stedelijke RO-administratie van de stad is de omgevingsambtenaar (aangeduid door de vorige schepen van RO), die altijd correct en vlug antwoordde op onze vragen en dat hopelijk zal en mag blijven doen.

1.5 Buurtambassadeur

We hebben heel weinig informatie over de functie van de Tiense buurtambassadeur

De burgemeester benoemt buurtambassadeurs. Deze vrijwilligers zijn het eerste aanspreekpunt voor deelgemeenten en buurten. Zij dragen de waarden en de missie van de stad uit. Zij brengen problemen én oplossingen in kaart. Ze staan in voor het uitbouwen van vrijwilligersnetwerken zoals burens voor burens en buurtpreventienetwerken. Zij bereiden mee de jaarlijkse buurtvergaderingen voor en waken over de opvolging van de buurtplannen. De buurtambassadeurs vergaderen een keer per jaar met de burgemeester en een keer per jaar met het voltallige schepencollege. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 9)

Die buurtambassadeurs vormen een belangrijk contactpunt tussen de buurt en de stad. Ze verzamelen bezorgdheden van buurtbewoners, detecteren signalen en uitdagingen in de buurt en helpen bewoners de weg te vinden naar het meldpunt en andere eerstelijnszorg (Persbericht stad Tienen, 14/2/2025).

De missie van het initiatief lijkt ongeveer samen te vallen met die van het Kumtichcomité: buurtraad en zorgzamebuurtwerking (Buren voor Buren). Dus juichen we het toe, zeker voor de toepassing in de buurten die nog geen participatiestructuren hebben. Daar behoort Kumtich niet toe en daarom waren we verrast toen we op 13 februari vernamen dat op 12 februari ook voor ons dorp een buurtambassadeur was aangesteld. We wensen hem heel veel succes en zullen

alles in het werk stellen voor een goede overdracht, want aangezien de opdrachten van buurtambassadeur en voorzitter van het Kumtichcomité zo gelijklopend zijn, betekent de aanstelling behalve een substantiële verlichting van de werklast van de laatste, verder niet meer dan een verschuiving van het takenpakket.

Nog enkele bedenkingen bij het systeem zelf, los van de persoon van onze buurtambassadeur:

- Het takenpakket is heel uitgebreid.
- Het doel lijkt vooral te zijn het contact met de burgemeester en het gemeentebestuur vlot te laten verlopen, maar uit de beschrijving blijkt dat het maar zou gaan om één overleg met de burgemeester en één met het schepencollege. Dat is wel heel beperkt.
- Het zal zeker niet zo bedoeld zijn, maar het aanstellen van vertrouwenspersonen, ook als is het maar voor twee jaar, kan de indruk geven van het creëren van een persoonlijk politiek netwerk.
- Een vrijwilligerssysteem is niet erg duurzaam, terwijl het contact overheid-buurt dat wél moet zijn. Vrijwilligers vinden is moeilijk, hen houden nog moeilijker.

Uiteraard zijn we niet enthousiast over de manier waarop alles verlopen is. Het Kumtichcomité is nu al bijna zes jaar aan het timmeren aan een participatief en zorgzaam dorp, en zonder enig overleg wordt er nu een parallelcircuit in gang gezet. Maar nogmaals, we hopen dat het lukt, ook in Kumtich.

1.6 Noden

(1) Participatieambtenaar

We appreciëren het algemene idee achter het buurtambassadeurschap wel, maar betwijfelden dat ons dorp daar nood aan had. Waar we wél nood aan hebben, waar alle gemeenten en steden o.i. nood aan hebben, is een participatieambtenaar.

Een buurtambassadeur kan contacten leggen met de verantwoordelijke politici of ambtenaren. Dat is een goede zaak en zeker in het begin zal dat wel goed verlopen. Als echter de participatie en buurtwerking in alle buurten van de grond komt, zou de stroom van vragen en voorstellen vanwege de buurtvertegenwoordigers de mogelijkheden van de leidende politici wel eens vlug kunnen gaan overtreffen. Bovendien is er geen garantie dat volgende beleidsploegen of schepenen even participatie-vriendelijk zullen zijn.

Daarom alleen al is een politiek neutrale participatieambtenaar met een hub-functie, zoals een groeiend aantal steden en gemeenten al hebben, te verkiezen boven een buurtambassadeur. Een participatieambtenaar doet echter meer. Die van Kortenber¹ bijvoorbeeld is verantwoordelijk voor

[h]et uittekenen en coördineren van het participatiebeleid van de gemeente en het (mee) opzetten en coachen van trajecten rond burgerinspraak. De participatieambtenaar is het interne en externe aanspreekpunt rond participatie en inspraak.

We noteren dat Tienen al een ambtenaar heeft die met participatie belast is, maar volgens onze informatie is haar opdracht beperkt tot beleidsvoorbereidend werk. Misschien kan die opdracht uitgebreid worden.

¹ <https://www.kortenber.be/dienst-participatie>

(2) Participatieplatform

We hopen dat het digitale platform dat het Bestuursakkoord 2025-2030 in het vooruitzicht stelt, gerealiseerd kan worden:

Digitaal forum: een internetplatform waarop burgers ideeën kunnen lanceren en andere burgers deze kunnen aanvullen en bekrachtigen. Langs dit platform zullen we ook geregeld bevestigingen organiseren. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 7)

Voorbeelden van andere steden en gemeenten² illustreren overtuigend het belang van een dergelijk platform, dat de verschillende Tiense buurten ook kan inspireren en waarmee de stadsdiensten en bevoegde schepenen hun participatietrajecten efficiënt kunnen opzetten en beheren.

(3) Lidmaatschap Dorpsbelangen

Voorstel: word als stad lid van de Vlaamse Vereniging voor Dorpsbelangen (VVDB)³.

Het nieuwe stadsbestuur wil participatie bevorderen en de buurten versterken. Een van de vele mogelijkheden om dat proces te ondersteunen is een stedelijk lidmaatschap van de Vlaamse Vereniging van Dorpsbelangen ('buurtbelangen was een betere benaming geweest'). Als een stad zich aansluit (kost: 400 euro per jaar) dan kunnen alle buurten genieten van het lidmaatschap.

Voordelen van het lidmaatschap: vooral vorming en informatie: cf. de vele publicaties, vormingssessies, de nieuwsbrief en zeker ook de website: www.dorpsbelangen.be. Een van de centrale thema's van VVDB is participatie. In januari II. was er nog een webinar over dat thema.

² Gent: <https://participatie.stad.gent/nl-BE/>
Sint-Katelijne-Waver: <https://participatie.skw.be/>
Oostende: <https://ons.oostende.be/nl-BE/>
³ www. <https://www.dorpsbelangen.be/>

2 ZORGZAME BUURT

Beter een goede buur dan een verre vriend luidt het gezegde. Mensen zijn sociale wezens. Een samenhorige buurt maakt ons gelukkiger, zorgt voor wat sociale controle en helpt ons ook vooruit in kwade dagen. Buren voor burens zouden we daarom in elke buurt willen verankeren.
(Bestuursakkoord 2025-2030, p. 9)

In een zorgzame buurt wordt bijzondere aandacht besteed aan kwetsbare groepen en daarvoor heeft het Kumtichcomité in januari 2020 Buren voor Buren opgericht. In een zorgzame buurt wordt evenwel voor iedereen gezorgd. Ook algemene activiteiten zoals dorpsfeesten, concerten, enz. zijn uitingen van zorg voor de gemeenschap. We geven daar een schematisch overzicht van (2.1) en hebben het daarna over initiatieven voor kwetsbare groepen (2.2) en Buren voor Buren in het bijzonder (2.3). We besluiten met een antwoord op de vraag hoe de stad ons kan ondersteunen (2.4).

2.1 Initiatieven algemeen

In alfabetische volgorde, per vereniging

- De Kerstvrienden: kerststal, -versiering en -tent; tractorlichtstoet, paasversiering
- De Vrienden van Breisem: nieuwjaarsreceptie, buurtbarbecue
- Gezinsbond Kumtich (voorlopig on hold)
- Koninklijke Harmonie Onze Taal: repetities (en muziekopleiding), concerten
- Kumtichcomité:
 - Evenementen: dorpsifitar, paasmarkt, hondenmarkt (2025), kerstconcert, plantenruilbeurs, Boterhammen in het Buurtpark (2022 en 2023),
 - Gemeenschapstuin Onzen Hof: zomerfeest van Onzen Hof, workshops, rondleidingen
 - Werking Mooimakers
 - Whatsappgroep Spontaan Kumtich: voor spontane samenkomsten (samen gaan fietsen, wandelen, picknicken...)
 - Cirkels: bijeenkomsten in het teken van meditatie en ontmoeting
- KVLV Kumtich: [geen info gevonden]
- Tintel Brass: optredens blazerskwintet
- Toogvrienden: pinksterfeest, zomerfeest
- Trip-Trap: wandelingen
- Vriendenkring VBS Groenhof: allerlei activiteiten ten behoeve van de school

Daarnaast zijn er de initiatieven van privépersonen: ambachtenmarkt, kerstmarkt, rommelmarkt.

2.2 Initiatieven voor kwetsbare groepen

(1) Voor kwetsbare groepen algemeen: burenhulp

De kernwerking van Buren voor Buren (in Kumtich onderdeel van Kumtichcomité) is de burenhulp. Later hebben zich vandaaruit andere initiatieven ontwikkeld: knooppuntwerking, taalduo's, huiswerkbegeleiding, enz.

Voor wie? De momenteel 60 burenhulpvrijwilligers zijn er in de eerste plaats voor kwetsbare groepen: ouderen, mensen met (al dan niet tijdelijke) fysieke of psychische problemen of beperkingen, anderstalige nieuwkomers, vereenzaamde mensen, mensen met een armoedeproblematiek... Maar ze willen iedereen helpen die daar nood aan heeft en op niemand anders een beroep kan doen. Ook als die situatie tijdelijk is: iemand wordt

onverwacht ziek, een mantelzorger wil er even een dagje tussenuit, een partner moet naar het ziekenhuis...

Waarvoor? Het gaat vooral om kleine praktische hulp (het kleine helpen: boodschappen, kleine klusjes, invullen formulieren, meegaan naar de dokter...), maar ook om gezelschap (regelmatig een gezellige babbel voor wie vaak alleen is).

Voor meer informatie, zie <https://www.burenvorburentienen.be/concept.html>

3 Voor senioren

- Kumtichcomité (Buren voor Buren)
 - Knoopnetwerking i.s.m. Keienhof/Groenhof, OKRA/Landelijke Gilde: tweewekelijkse activiteiten voor senioren.
 - Seniorenparlement: zie 1.3 (2).
 - Kinderparlement: Kinderen bezoeken ouderen (zie 1.3 (1)).
- OKRA Kumtich / Landelijke Gilde Kumtich: naast de medewerking aan de knooppuntwerking, ook uitstappen en deelname aan regionale OKRA-activiteiten (feesten).

4 Voor kinderen

- De Kerstvrienden en Kumtichcomité: paaseieren rapen
- Gezinsbond. Voor kinderen organiseert de Gezinsbond traditioneel ook kinderactiviteiten, en al langer dan het Kumtichcomité en de Kerstvrienden, maar door een tijdelijk tekort aan mankracht staat de werking even on hold.
- KLJ Kumtich: jeugdbeweging, opgestart in september 2024.
- Kumtichcomité (Buren voor Buren):
 - Huiswerkbegeleiding, i.s.m. VBS Vroenhof en vzw Begeleid Wonen (de Huiswerkbrug).
 - Kinderparlement: voorlezen voor kleuters
 - Losse activiteiten: Sinterklaasontvangst, paaseieren rapen, nestkastjes bouwen, koekjes bakken, jaarlijks begeleid bezoek aan Onzen Hof
- De jeugddienst van de stad Tienen organiseerde in 2023 een Buitenspeeldag, ook in Kumtich, die heel succesvol was. In 2024 werd die echter enkel in Tienen georganiseerd. Zou die ook in Kumtich kunnen herhaald worden?

5 Voor anderstalige nieuwkomers

- Kumtichcomité (Buren voor Buren)
 - Taalduo's: op dit ogenblik hebben we 10 taalbuddy's voor 12 anderstalige nieuwkomers.
 - Huiswerkbegeleiding: alle 12 (momenteel) begeleide kinderen komen uit gezinnen van anderstalige nieuwkomers (cf. taalachterstand).
 - Samen koken: gezellige kooksessies

6 Voor mensen in (kans-)armoede

- Kumtichcomité (Buren voor Buren)
 - Permanente inzameling van goederen voor de armoedevereniging Bezorgd Om Mensen.
 - Huiswerkbegeleiding

2.3 Buren voor Buren

(1) Algemeen

De achillespees van BVB Kumtich is de beperkte bestaffing. De stuurgroep bestaat uit slechts twee personen en ook de deelwerkingen worden gecoördineerd door één of twee dorpsgenoten.

Het aantal vrijwilligers (60) en activiteiten (zie 2.2) mogen er dan wel weer zijn.

We proberen minstens één keer per jaar samen te komen om ervaringen uit te wisselen.

(2) Straatambassadeurs

In 2025 proberen we in Kumtich de werking uit te breiden met een systeem van straatambassadeurs: dorpsgenoten die hun directe buurt, hun straat of deel van een straat goed kennen en een schakel vormen tussen de inwoners en de buurtwerking (Buren voor Buren). Concrete functies:

- a. Antenne, signaalfunctie. Een oogje in het zeil houden en contact opnemen als er iets verontrustends te signaleren valt: zwerfvuil, een verzakking in een stoep, een buur met wie plots geen contact meer mogelijk is... Ook verandering van bewoners melden.
- b. Onthaal nieuwe bewoners.
- c. Welkom heten namens de buurt en foldertjes van Kumtichcomité en Buren voor Buren afgeven.
- d. Doorgeefluik voor vragen en voorstellen van bewoners. Bijvoorbeeld hulpvragen van hulpbehoevende mensen die zelf Buren voor Buren niet durven of kunnen contacteren (de vraagverlegenheid counteren).

De straatambassadeurs zouden o.a. dienstbaar kunnen zijn bij het voorbereiden van het 'stoepenplan' (sneeuw en bladeren ruimen bij hulpbehoevende mensen), door te signaleren waar er nood is aan hulp bij het opruimen van bladeren of sneeuw.

(3) Kumtich en Tienen

Als Kumtichnaren wilden we begin 2020 een zorgzamebuurtwerking in het dorp opstarten, maar als Tienenaren, hadden we dat graag in alle buurten van de stad zien gebeuren. Onze pogingen om in alle andere buurten een werking op te straten, zijn evenwel maar matig gelukt, al kregen en krijgen we de steun van veel organisaties⁴ o.a. van Saamo (toen RISO), dat ook de opstart in Kumtich mee mogelijk gemaakt heeft, van het Agentschap voor Integratie en Inburgering, dat het belang inzag voor anderstalige nieuwkomers, en van Samana, waarvan de werking dicht aanleunt bij de onze en dat elke Tiense BVB-afdeling een werkingstoelage geeft.

Er zijn nu behalve in Kumtich afdelingen in Bost en de buurten Potterie en Watertoren (aan Park Passionisten) en we hopen dat het plan van het stadsbestuur om via de buurtambassadeurs de werking ook in andere buurten op te starten, succesvol zal zijn.

2.3 Noden

Aangezien een uitbreiding van Buren voor Buren een doelstelling is van de stad, nemen we aan dat die ook de bereidheid heeft de werking te ondersteunen. Daar is nood aan op de onderstaande gebieden als we willen vermijden dat elke buurt aan aantal wielen zelf gaat proberen uit te vinden.

⁴ Zie <https://www.burenvoorburentienen.be/partners.html>

(1) Promotie en communicatie

- Sociale media. Welke? Wie coördineert/plaatst de berichten?
- Folders, affiches. Tot dusver werden die in Kumtich gemaakt, ook voor de andere buurten.
- Website. De huidige website is wordt beheerd door een BVB-fan uit een andere gemeente. Aanpassingen kunnen alleen via hem gebeuren (en via de coördinator in Kumtich). Voorlopig voldoet de website, maar op termijn is een duurzamere versie nodig, die de coördinator(en) zelf kan (kunnen) updaten.

(2) Administratie

- Ledenadministratie: gebeurt nu met een amateuristische Google Drive-spreadsheet.
- Intakedocumenten vrijwilligers en privacyverklaringen.
- Financiële administratie.

(3) Verzekeringen

Samana (CM) zorgt nu voor de verzekeringen⁵, maar daarvoor moet elke vrijwilliger ook ingeschreven worden als lid van Samana. Dat betekent een bijkomende administratieve last. Daarbij komt dat het maar de vraag is of Samana de kosten wil blijven dragen als Buren voor Buren zich vermenigvuldigt in Tienen.

Zouden de vrijwilligers van Buren voor Buren niet behandeld kunnen worden als de andere vrijwilligers van de stad, bijvoorbeeld zoals de buddy's voor anderstalige nieuwkomers?

(4) Coördinatie

Ter wille van de duurzaamheid is er nood aan een permanente, professionele coördinatie van Buren voor Buren Tienen. Daarom hebben we in ons memorandum Buren voor Buren (2023) een voltijdse coördinator gevraagd. Dat is niet overdreven, rekening houdend met de inschatting van deskundigen⁶ die stellen dat een goed georganiseerd zorgnetwerk ongeveer twee VTE's per 15 000 inwoners vergt naast de algemene netwerkcoördinator. Voor Tienen zouden er dus vijf VTE's nodig zijn. Dat zal wel verre toekomstmuziek zijn, en misschien is zelfs één VTE problematisch. De oplossing kan dan misschien deels gezocht worden in het spreiden van de coördinatie-taken binnen over verschillende diensten: ICT, pr, financiën, sociale dienst (bv. coördinator buddy's voor anderstalige nieuwkomers), participatieambtenaar...

Zie bijlage 1 voor een overzicht van de coördinatie-taken.

(5) Financiën

We begrijpen dat de financiële toestand van de stad precair is, maar hopen toch dat er een bijzondere inspanning zal gedaan worden om Buren voor Buren de nodige ondersteuning te geven. In dit verband twee bedenkingen.

Ten eerste betekent investering in dit soort van informele zorg een *besparing* op termijn. Alleen al de burenhulp is een methode om mensen te helpen langer thuis te blijven wonen, en dus minder een beroep te doen op de formele zorg, waarvan de kosten nauwelijks nog te dragen zijn. De Vlaamse regering zinspeelt daar ook op in haar regeerakkoord:

“Een modern preventiebeleid en geïntegreerde zorg, bijvoorbeeld in zorgzame buurten, helpt Vlamingen zo lang mogelijk gezond te blijven en gezondheidswinst te boeken. We zorgen ervoor

⁵ https://www.samana.be/wp-content/uploads/2020/03/SAM23-020-Brochure_VerzekeringenA5-v25.pdf

⁶ Bekaert, A. e.a. (2016). *Buurtgerichte Zorg. De actief zorgzame buurt als toekomstmodel voor Vlaanderen en Brussel*. VVDC & Kenniscentrum Woonzorg, Brussel.

dat iedereen zo lang mogelijk in zijn of haar vertrouwde omgeving kan blijven wonen.”
(Regerakkoord Vlaamse regering 2024, p. 117)⁷.

Ten tweede is zorgzamebuurtwerking stimuleren en organiseren een *opdracht* van de regionale aan de lokale overheid, al sinds 2018 met het *decreet Lokaal Sociaal Beleid (2018)*⁸. Zie bijvoorbeeld hoofdstuk 5 over de ‘Vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening’:

“Artikel 13. Het lokaal bestuur neemt maatregelen die de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening stimuleren.

Artikel 14. Het lokaal bestuur organiseert initiatieven van vrijwillige en informele zorg, of ondersteunt en stimuleert dergelijke initiatieven die door lokale actoren of de bevolking georganiseerd worden.

Artikel 15. Het lokaal bestuur sensibiliseert de bevolking voor deelname aan, oprichting, organisatie of gebruik van de initiatieven van vrijwillige en informele zorg.”

De website van de Vlaamse Gemeenschap, departement Welzijn, Volksgezondheid & Gezin⁹ licht toe dat het geen afschuifoperatie mag worden:

“Vermaatschappelijking betekent niet dat de overheid haar verantwoordelijkheid afwentelt op de burger. Het betekent wel een fundamentele verschuiving in hoe zorg en welzijn wordt georganiseerd, omkaderd en gefinancierd. De overheid blijft een belangrijke rol spelen:

- Faciliterend, door de nodige instrumenten te ontwikkelen en aan te bieden
- Subsidiërend, door organisaties die nieuwe initiatieven ontwikkelen te financieren
- Organiserend, aan de hand van een uitgebreid netwerk aan professionele dienstverlening waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet.”

“Het lokaal bestuur is door zijn nabijheid ook het best geplaatst om zorgzame buurten te realiseren waarin professionele hulp en informele zorg samen worden ingezet om de zorg die nodig is, waar te maken. Het daadwerkelijk ondersteunen of zelf organiseren van vrijwillige en informele zorg en het informeren en sensibiliseren van burgers is hierin cruciaal.”

“Door het versterken van het persoonlijke netwerk, komen (kwetsbare) mensen weer in hun kracht te staan en voelen ze zich verbonden met anderen. Sociale isolatie wordt zo doorbroken. Verschillende burgerinitiatieven leggen zich hierop toe en vormen een belangrijke partner naast het professionele zorgaanbod. Tal van vrijwilligers zetten zich in voor deze initiatieven, en brengen mensen (opnieuw) samen in een informeel netwerk. Dat kan op individueel niveau, maar ook op wijk- en buurtniveau.”

⁷ <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/69476>

⁸ <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1029068¶m=inhoud&ref=search&AVIDS=>

⁹ <https://www.departementwvg.be/vermaatschappelijking-van-de-lokale-sociale-hulp-en-dienstverlening>

3 RUIMTELIJKE ORDENING

3.1 Algemeen

(1) RO en wonen - verdichting

Naar aanleiding van het provinciale *Beleidsplan Ruimte* is in 2023 de vrees voor onredelijke verdichting ontstaan. Als 'hoogdynamische kern' kon Kumtich aankijken tegen een hoge mate van verstedelijking. Na een petitie van het Kumtichcomité hierover heeft de stad (schepenen van RO Bram Delvaux) ons verzekerd dat het provinciale plan geen bindende waarde heeft voor de stad en dat Kumtich zich geen zorgen hoefde te maken. Dat was een informele belofte en we zijn dan ook zeer blij dat het nieuwe gemeentebestuur de vrees helemaal wegneemt en onze wens deelt om het landelijke karakter van het dorp te behouden. Uit de volgende passage leiden we immers af dat de verdichtingsdruk voor Kumtich helemaal weggenomen is, waarvoor veel dank.

"Tienen heeft [...] verschillende landelijke deelgemeenten met een eigen karakter. Het heuvelige Hakendover ademt bijvoorbeeld een andere sfeer uit dan Oplinter, en Kumtich draagt een heel andere eigenheid en geschiedenis uit dan pakweg Goetsenhoven of Oorbeek. Die eigenheid bepaalt mee de aantrekkingskracht van onze dorpen. We vinden dat dorpen dorp moeten blijven en menen dat de bevolkingsgroei zich beter richt nabij de openbare voorzieningen in het centrum. We willen ook de landelijke identiteit van onze dorpen behouden. Dat doen we door te waken over de open ruimte. Gezien de bouwdruk, willen we al in 2025 voor Oplinter, Kumtich, Hakendover en Goetsenhoven een beeldkwaliteitsplan opstellen. [...] Zo'n beeldkwaliteitsplan is bindend en geeft richting aan publieke en private bouwprojecten." (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 46)

Verder is het nooit aangetoond dat er nood is aan bijkomende woningen in Kumtich. Wel is er in heel Vlaanderen grote nood aan betaalbare woningen. Dus als er bijgebouwd moet worden, en de ecologische, verkeerskundige en waterhuishoudkundige bezwaren weerlegd kunnen worden, dan zou de voorkeur moeten gaan naar sociale woningen, waarvan Kumtich er nog geen heeft.

(2) RO en mobiliteit

We sluiten ons aan bij de visie van de stad in 2023:

"Zoals in veel dorpen in Vlaanderen is het centrum van Kumtich volledig ingericht in functie van de auto. Ook binnen de perifeer gelegen verkavelingswijken werd dit principe toegepast, wat resulteerde in een patroon van brede wegen met veel ruimte om auto's te parkeren op de openbare weg, hoewel de meeste woningen over een eigen oprit beschikken. Het centraal gelegen dorpsplein is quasi volledig geasfalteerd en fungeert hoofdzakelijk als parkeerzone. [...] Er is nood aan maatregelen om een omgeving te creëren waar de auto nog wel een plaats heeft maar minder prominent aanwezig is en waar meer ruimte wordt gegeven aan wandelaars en fietsers. De publieke ruimte moet beter afgestemd worden op de zwakkere weggebruikers, zodat deze zich kunnen verplaatsen in een veilige en aantrekkelijke omgeving." (Projectdefinitie, p. 31)

3.2 Buurtpark

De strijd voor het behoud beschouwen we als gestreden. De argumenten daarvoor zijn omstandig uitgelegd in onze memorandums. In het Bestuursakkoord 2025-2030 wordt wel nog als voorwaarde gesteld dat

de hele buurt meebouwt aan een meer aantrekkelijke, intensieve en volwaardige invulling ervan. In het bijzonder denken we aan samenwerking met de school en lokale organisaties. We dagen

de buurt dus uit om enthousiast, constructief en realistisch plannen te maken, alsook om na te denken over de financiering van die plannen. (Bestuursakkoord 202-2030, p.17)

Aan die voorwaarde voldeden we eigenlijk al door al onze (Kumtichcomité) inspanningen van de voorbije vijf jaar, maar we komen graag tegemoet aan de wens naar meer en een nog grotere gedragenheid door een bijkomende bevraging bij ouders en kinderen van de basisschool (met dank aan de directie) en in het hele dorp (2-14 februari 2025). Een inschatting van de kosten lag echter buiten onze mogelijkheden.

(1) Enquête

We hebben de 32 mogelijke aanpassingen voorgelegd waarvoor dorpsgenoten (volwassenen en kinderen) in vorige bevestigingen hadden gekozen en die nog niet gerealiseerd zijn. We hebben ze geordend in vier rubrieken: inclusiviteit en toegankelijkheid, natuur en duurzaamheid, recreatie, comfort.

De deelnemers moesten aan elke mogelijke aanpassing een score toekennen van 1 tot 5, in volgorde van belangrijkheid: 1 stond voor het minst belangrijk en 5 voor uitermate belangrijk/noodzakelijk.

De enquête is verspreid via mail (mailinglist Kumtichcomité), de website en de Facebookpagina van het Kumtichcomité en via het communicatieplatform Gimme van de dorpsschool.

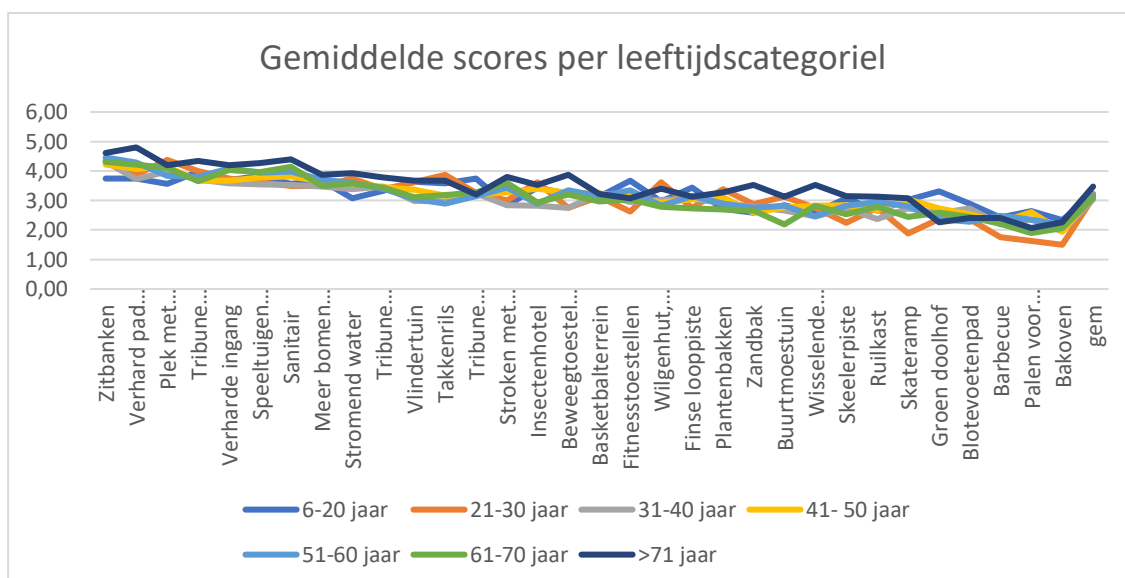
Op 14 februari is de enquête afgesloten en toen waren er 232 antwoorden.

Resultaten

De resultaten zijn samengevat in tabel 1 op p. 17. Onder 'score' staat de gemiddelde score op de 1-5-schaal, onder 'rang' de plaats in de rangordelijst met 1 als hoogste score en 32 als laagste.

De tabel maakt de grote lijnen meteen duidelijk en die liggen ook binnen de verwachtingen. Vóór de aanleg van het buurtpark is de aandacht tot dusver bijna uitsluitend naar de speelpleinfunctie gegaan en het is dan ook logisch dat andere noden nu meer aandacht krijgen. Op één uitzondering na liggen de tien hoogste scores in de rubrieken inclusiviteit/toegankelijkheid en comfort. Enkele 'groene' opties sluiten er dicht bij aan, vooral het evidente 'meer bomen en struiken'.

Een vergelijking van de resultaten per leeftijdsgroep (niet in de tabel) leert dat die zeer gelijklopend zijn. De gemiddelden liggen dicht bij elkaar en de standaarddeviaties zijn klein, wat de volgende grafiek ook illustreert:

	<i>score</i>	<i>rang</i>
Inclusiviteit, toegankelijkheid	3,82	
Zitbanken	4,30	1
Plek met schaduwdoek of vast dak	4,02	2
Verhard pad doorheen het terrein	4,01	3
Verharde en minder hellende ingang	3,77	5
Speeltuigen voor kinderen met beperkingen	3,74	7
Beweegtoestel voor senioren	3,08	17
Comfort	3,62	
Sanitair	3,79	4
Tribune overkappen	3,75	6
Stromend water en riolering	3,51	9
Tribune opleuken met muurschildering	3,43	10
Natuur, duurzaamheid	2,98	
Meer bomen en struiken	3,58	8
Tribune vergroenen	3,21	11
Stroken met bloemen en planten	3,18	13
Vlindertuin	3,17	14
Takkenrils	3,10	15
Insectenhotel	3,06	18
Plantenbakken	2,95	21
Buurtmoestuin	2,68	25
Wisselende stroken wild/ongemaaid laten	2,65	26
Ruilkast voor boeken/planten...	2,63	27
Recreatie	2,74	
Basketbalterrein	3,20	12
Fit-o-meter / outdoor fitnestoestellen	3,09	16
Finse loop piste	3,04	19
Wilgenhut, wilgentunnel	2,97	20
Skateramp	2,77	22
Skeelerpiste	2,77	23
Zandbak	2,75	24
Groen doolhof	2,56	28
Blotevoetenpad	2,52	29
Palen voor hangmatten	2,31	30
Barbecue	2,26	31
Bakoven	2,00	32
Algemeen	3,12	

Tabel 1 Resultaten bevraging buurtpark februari 2025

Opmerkingen

- a. Zitbanken. Het is vreemd dat die er nog niet zijn, want voor veel mensen vergen de picknicktafels, de enige zitgelegenheid, een onhaalbaar niveau van acrobatie. Heeft de stad nergens een paar banken staan? We hopen op een zeer snelle oplossing.
- b. Plek met schaduwdoek of vast dak. De vraag naar zitplaatsen in de schaduw kwam aanvankelijk van de senioren (van het seniorenparlement), maar wordt kennelijk gedeeld door de andere leeftijdsgroepen. Er zijn tot dusver twee suggesties voor een overkapping:
 - vaste overkapping, zoals in Pelt¹⁰:

- schaduwdoeken:

- c. Bij een eventuele herindeling moet rekening gehouden met de nood aan een verhard wandelpad doorheen het hele terrein met het oog op de toegankelijkheid voor minder mobiele mensen (bv. in dolomiet). Dat lijkt strijdig met de onthardingsdoelstellingen, maar volgens een lokale deskundige zou een verhard pad geen probleem stellen. Ten eerste zijn er materialen die deels waterdoorlatend zijn, en ten tweede kan ervoor gezorgd worden dat de randen licht aflopend zijn, zodat het water aan de kanten kan infiltreren.
- d. Zeer zacht hellend, verhard toegangspad. Momenteel maakt de helling aan de kant van de parkeerstrook het terrein ontoegankelijk voor rolstoel- en rollatorgebruikers en mensen die moeilijk stappen. Dit zou ook zeer spoedig en met voorrang aangepast moeten worden.
- e. Meer bomen en struiken. Een zeer zinvol voorstel is om struiken of een haag aan te planten tussen de parkeerstrook en het lager gelegen terrein. Niet enkel voor de vergroening, maar ook met het oog op de veiligheid: spelende kinderen kunnen zo minder makkelijk van het speelterrein naar de parkeerstrook.

¹⁰ <https://www.gemeentepelt.be/belevingspad-wandelen-met-wielen>

(2) Andere belangrijke aanpassingen

- a. Parkeerstrook. We pleiten voor het behoud van de parking, maar die moet wel heraangelegd worden, vooral met waterdoorlatende verharding (bv. grasdallen).
- b. Container achteraan. Er is nood aan een duurzame opslagruimte, ter vervanging van de huidige container. Daarin staan vooral tafels en stoelen en een koelkast (voor kleine evenementen).
- c. Indeling terrein.
- d. Tribunezitjes. De resterende kunnen het best verwijderd worden, aantrekkelijk als ze zijn voor vandalen of kinderen die zich er gemakkelijk aan kunnen bezeren.
- e. Een bijkomende vuilnisbak, of een grotere vuilnisbak en/of een betere plaatsing van de huidige bakken.
- f. Infobord: vermeldt ook dat dit geen hondenlosloopweide is en verwijst daarvoor naar het Echoputje.
- g. Opwaardering van het bestaande bmx-parcours.

(3) Reglement

Er wordt gepleit voor een reglement voor het Buurtpark, o.m.

- a. De klassiekers, zoals op het huidige infobord zijn aangegeven (honden aan de leiband enz.) maar nadrukkelijk ook: hondendrollen opruimen.
- b. Bij evenementen, markten moeten de organisatoren erop toezien dat het terrein niet geschonden wordt: geen auto's of andere voertuigen op het grasveld, of indien toch noodzakelijk gebruik maken van oprijplaten. Wandelpad nodig, minstens tot bij de zithoek, de petanquebaan, de tribune. Het terrein is in het algemeen te oneffen voor die laatste doelgroep om te bewegen over het terrein. Over de oneffenheid (ten gevolge van de sporen van auto's en zwaardere voertuigen) klagen zelfs de kinderen.

(4) Wat kan de buurt zelf doen?

- a. Hulp bij aanplanting (buurtbewoners rechtstreeks aanspreken)
- b. Helpen bij onderhoud door Mooimakers (wekelijkse controle en opruiming van zwerfvuil gebeurt nu al). Misschien kunnen we vrijwilligers vinden om de lijnen op het voetbalpleintje te kalken. In het begin heeft de technische dienst van de stad dat enkele keren gedaan. Er is veel vraag naar afbakening bij de kinderen.
- c. Helpen zoeken naar fondsen.
- d. Toezicht? Directe burens als 'straatambassadeurs' (naast de wekelijkse controle door Mooimakers)?

(5) Nog een berg opmerkingen

Via persoonlijke contacten, via mail en vooral via de open vragen van de online enquête, hebben ons nog een berg opmerkingen bereikt. Zie bijlage 2.

3.3 Buurthuis - ontmoetingscentrum

We proberen in elke grotere buurt of deelgemeente een buurthuis of een dorps huis te voorzien. Overdag vinden senioren en thuiswerkers hier een gezellige ontmoetingsplek om een kop koffie of een soepje te drinken (sociaal restaurant of sociale bistro). We voorzien er ook een kantoortje voor de buurtambassadeur en andere contactpersonen, bijvoorbeeld uit de eerstelijnszorg. 's Avonds kunnen verenigingen hier samenkomen. In de weekends kunnen jongeren zich hier uitleven.

Even belangrijk als de bakstenen van zo'n huis is de bezieling ervan. Een dorps- of buurthuis kan een stimulator van burgerschap zijn en moet een maatschappelijke onderneming worden. [...]

We geven in de eerste jaren prioriteit aan dorps huizen in de deelgemeenten. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 17)

(1) Functies buurthuis

Klassieke 'ontmoetingscentra' in Vlaanderen zijn geen 'buurthuizen', die o.m. de volgende functies zouden moeten/kunnen vervullen:

- Inloophuis: ontmoeting in een veilige, warme omgeving
- Ontspanning: vrijetijdsbesteding
- Ontplooiing: vormingsmomenten
- Sociaal restaurant, soepcafé
- Informatie en advies (zorgloket)
- Beperkte medische hulp
- Hygiënische bijstand (bv. douche)
- Diensten van manicure, pedicure, wassalon
- Administratieve hulp
- Afhaalpunt online bestellingen
- Afhaalpunt cash (bankautomaat)
- Afhaal- of verkooppunt voor lokale (bio-)voeding (korte keten)
- Afhaalpunt boeken bibliotheek. Beperkte bibliotheekfunctie voor mensen die niet zo mobiel zijn. Boeken kunnen online gereserveerd worden, een keer per week afgehaald worden in Tienen. Ze kunnen dan opgehaald worden in Kumtich (of bv. door Buren voor Buren rondgedeeld worden?).

Voor het verenigingsleven:

- Vergaderingen
- Opslagplaats materiaal voor verenigingen; KHOT, KLJ, Kerstvrienden, Kumtichcomité, Trip Trap zijn al vragende partij, maar waarschijnlijk zou een dergelijke opslagplaats alle verenigingen goed uitkomen.

(2) Locatie

De algemene teneur (bv. in de dorpsvergadering van 20/01/2025) is dat alleen Zaal Centrum, beter gekend als 'ontmoetingscentrum' of 'OC', in aanmerking komt, maar dat *het huidige gebouw niet geschikt* is voor de beoogde buurthuisfuncties, maar ook minder en minder voor de OC-functie, en dus zeker niet voor de combinatie van alle functies.

- Voor de buurthuisfuncties: op de grote zaal na is deze voormalige dorpschool in verval.
- Voor de OC-functie: de grote zaal is nogal klein en voldoet niet aan de eisen van een moderne evenementenzaal. Zo ontbreken projectiemogelijkheden (beamer, scherm), klankinstallatie, goede geluidsisolatie en podium.

Als alternatieve locaties voor beperkte buurthuisfuncties zien sommigen:

- de Sint-Gilliskerk, in beheer van Kerkfabriek (maar zie 3.4)
- het lokaal van duivenvereniging Obrafo, het voormalige parochiehuis, maar dat is privébezit (zie 3.5)
- voormalig café 'De Kempioenen' op het Sint-Gillisplein, leegstaand, maar ook privébezit.

(3) Een nieuw OC?

De voor de hand liggende oplossing lijkt te zijn om ofwel het huidige gebouw om te vormen, ofwel een nieuw gebouw op te trekken.

- Verbouwen (voorlopig plan). Bv. oude klaslokalen voor buurthuisfuncties (KLJ, kerkfabriek, kantoor, vergaderlokaal, opslagruimte verenigingen (KHOT heeft grotere opslagplaats nodig).
- Nieuw gebouw, met o.m. een goed uitgeruste en grotere multifunctionele zaal (die ook geschikt is voor toneeloptredens e.d., maar eenvoudig kan worden opgedeeld in kleinere ruimtes). Terras aan straatkant.

Maar ook deze scenario's zijn niet ideaal. De omwonenden¹¹ hebben er namelijk bezwaar tegen omdat ze vrezen voor overlast. Nu al hebben ze hinder van de luidruchtige nachtelijke feesten. Ze zijn bang dat dat alleen maar erger zal worden als ook (jeugd)verenigingen meer gebruik zouden maken van de zaal voor hun vertier. Ze zien geen probleem in een buurthuis, maar wel in combinatie met de feestzaal, en ze vragen zich af of voor deze laatste functie geen behuizing aan de rand van het dorp gevonden kan worden, zonder directe burens.

We kijken uit naar het voorstel in het meerjarenplan Kumtich (als dat er nog komt). Intussen pleiten we wel voor enkele kleine, dringende aanpassingen op korte termijn.

- Toegankelijkheid voor elektrische rolstoelen verbeteren (drempel is nu een belemmering voor elektrische rolstoelen).
- Grote zaal: scherm en beamer voor projectie.

3.4 Openbare ruimte – andere terreinen en gebouwen

[Voor wegen, brug en tunnel: zie hoofdstuk 6 Mobiliteit]

(1) Echoputje

Er zijn veel klachten over hondenpoepvervuiling in Kumtich en er is een grote vraag naar een hondenuitlaatplek. Het buurtpark is daarvoor niet geschikt, vooral omdat de hondensector dan te veel plaats zou innemen of te klein zou zijn. Voor deze functie zou het voormalige speeltuintje in de Echostraat, het 'Echoputje', beter geschikt zijn. Dit voormalige speeltuintje wordt nu niet gebruikt en er zijn bijna geen bijkomende investeringen nodig: het is al grotendeels afgesloten en er staan al bankjes en vuilbakken.

(2) Geestbos

(eigen benaming). In het bos ter hoogte van de Geeststraat, naast de treinsporen, komen kinderen al vanouds spelen. De kant van de spoorweg is door de steile helling niet veilig. De andere kant zou 'opengesteld' en afgebakend kunnen worden.

(3) Glasbollenplek Breisem

Hoek Kerkomstraat en Koffiestraat.

Voorgesteld wordt om hier een leuke ontmoetingsplek van te maken, meteen een duidelijk signaal aan sluipverkeer en hardrijders dat dit een woonzone en dorpskern is. Dit kan bv. gebeuren door de bestrating daar in een grote cirkelvorm te leggen, met middenin een grote (linde-)boom. De glascontainers ondergronds, en wat bankjes en een zebrapad. Zo onderbreekt dit het steenweggevoel.

(4) Glasbollenplek Maalderijweg

Dit pleintje ligt in het overstromingsgevoelige lage deel van Kumtich, waar verharding bijzonder nadelig is, ook voor de directe buurtbewoners.

Een ander probleem vormen de glasbollen en kledingcontainers, die zwerfvuil aantrekken. Het voorstel is daarom om er ook een mooie, groene ontmoetingsplek van te maken:

- ontharden (met een parkeerstrook in grasdallen)
- glasbollen ondergronds
- boom (linde?) en wat struiken, bloemenstrookje
- bank

¹¹ Gesprek met vertegenwoordiger van de omwonenden, Paul Vandeput, op 6/2/2025.

(5) Sint-Corneliuskapel Breisem

(beheer Kerkfabriek)

(a) Functies. De kapel is bruikbaar voor:

- Tentoonstellingen
- Kleinere evenementen (concerten, lezingen...)
- Buurtactiviteiten (feest, vergaderingen...)

(b) Uitrusting

- De verwarming functioneert goed, er is water, maar sanitair zou er wel nog moeten komen.
- De tuin rond de kapel zou ingericht kunnen worden als ontmoetingsplek: banken plaatsen.

(c) Lokale coördinatie: daarvoor moet een vrijwilliger gezocht worden.

(6) Sint-Gilliskerk

(beheer Kerkfabriek)

Enkele deelnemers aan de dorpsvergadering van 20 januari dachten dat de Sint-Gilliskerk (momenteel nog in beheer van de Kerkfabriek) wél bruikbaar is als buurthuis als er enkele noodzakelijke infrastructurele aanpassingen gebeuren. Toegevoegd moeten worden:

- Sanitair
- Bar
- Keuken
- Lift (absolute voorwaarde).

De meesten vinden echter dat de kerk vooral ideaal is voor tentoonstellingen, concerten e.d., maar niet voor feesten, jeugdfuiven, repetitieruimte voor lokale artiesten e.d. Naast de ontoereikende infrastructuur, zijn de nadelen van de kerk zijn:

- Beperkte toegankelijkheid (hoogteverschil, kasseien)
- Moeilijk en duur om goed te onderhouden en vooral om te verwarmen
- De aanwezigheid van het kerkhof

De harmonie laat weten dat kerk ook niet geschikt is voor repetities en concerten om de volgende redenen:

- Nood aan drogere akoestiek zodat je kan horen wat er gebeurt bij de verschillende stemmen/instrumenten
- Te veel galm
- Duidelijkheid, articulatie en nuance verdwijnt
- Geen opslagruimte voor instrumenten
- Kerk is ook niet geschikt voor langdurige opslag (koude, vocht)
- Verwarmingssysteem niet ideaal voor blaasinstrumenten (droog)

(7) Sint-Gilliskerk – muur

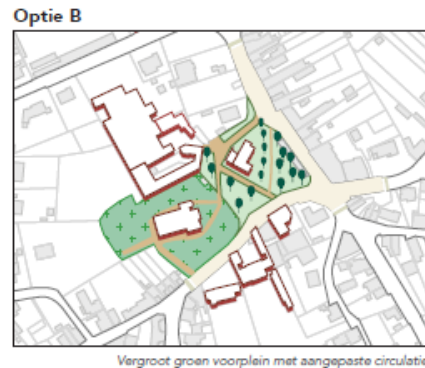
De kerkmuur wordt niet door iedereen gesmaakt. Een dorpsgenoot heeft gezien dat de kerkmuur in Bierbeek 'gekaleid' is (bepleisterd, witgeverfd) en stelt iets dergelijks voor voor Kumtich:

"Als die bombastische, versleten, lelijke, grijze muur rond de kerk in onze dorpskern zou verdwijnen, en vervangen worden door groen en natuurelementen, is dat al een heel ander zicht. Als dat technisch niet mogelijk is, is kaleien in een frisse witte kleur zoals in Bierbeek misschien een idee. Als je dan bomen en groene aankleding met bloemen en zo voorziet, dan is dat toch al een heel ander zicht."

(8) Sint-Gillisplein

In het rapport Landelijke dorpen zijn al twee voorstellen gedaan voor reorganisatie. In beide opties verdwijnt de parking naast de kerk.

- 'Optie A': het verharde terrein rond de kerk vergroenen, de twee wegen rond de vluchtheuvel behouden.
- 'Optie B': de hoofdweg tussen vluchtheuvel met boom en oude gemeentehuis (brasserie) opheffen en zo het dorpsplein uit optie A vergroten. Ook meteen een ideale plek voor evenementen. Een bezwaar hiertegen is al geopperd door De Lijn: de bussen komende van de Kauterstraat zouden de bocht met het Sint-Gillisplein niet kunnen nemen.

We hebben nog andere voorstellen binnengekregen:

- Optie C: de weg aan de andere kant van de vluchtheuvel (tegen de huizen) opheffen of althans blokkeren voor autoverkeer of autoluw maken, maar dan verdwijnt de mogelijkheid van een groter dorpsplein en de bewoners van de huizen moeten hoe dan ook voor hun huis (of in hun garage) kunnen parkeren of stationeren (opladen). Optie C zou het plein wel rustiger maken.
- Optie D: niets veranderen, dus ook het bestaande eilandje niet ontharden.
- Optie E: zoals D, maar de weg aan de kant van de huizen wel autoluw maken (enkel plaatselijk verkeer).

Hoe dan ook moet er rekening gehouden worden met

- de nood aan een hoppinpunt
- de nood aan parkeerplaatsen
- de nood aan ontharding
- de vraag van De Kerstvrienden om ervoor te zorgen dat ze hun kersttent en kerststal kunnen blijven opzetten.

(9) 't Kouterke

't Kouterke in de Rietstraat is het kleinste speeltuintje van de achttien die de stad beheert. Het is een heel kleine speeltuin, ter grootte van een bouwterrein in een modale woonwijk (462 m², vs. Buurtpark 10.478 m²), in de buiten het centrum gelegen woonwijk Klein Engeland.

't Kouterke is een wijkspeeltuintje voor (heel) kleine kinderen en kan de recreatieve functie van het Buurtpark zeker niet overnemen.

Het terrein van 't Kouterke is net als het Buurtpark openbare ruimte én bouwgrond. Dus mogelijk

wordt het ook bedreigd met het oog op de financiële voordelen van verkoop en bebouwing.

(10) Tunnel Tassinstraat

De tunnel die de Tassinstraat onderbreekt is een belangrijke verbinding tussen beide dorpsdelen die door de spoorweg gescheiden zijn, maar

- gevaarlijk 's avonds en 's nachts (geen verlichting);
- vaak overstroomd (pompen werken niet meer goed); soms staat het water tot 30 cm hoog;
- vaak vuil (zwerfvuil, modder);
- onaangenaam wegens de weinig charmante graffiti;
- minder goed toegankelijk door 'scheve, losse stenen'.

De stad zou hierover overleggen met eigenaar Infrabel¹². Zie ook 4.3 en 6.2.

(11) 'Vondelpark'

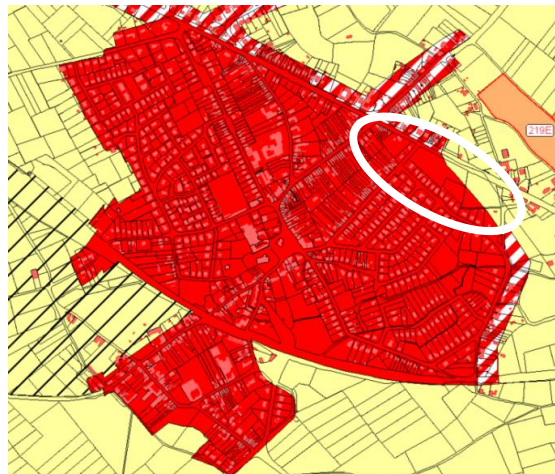
De drassige, groene ruimte tussen Vondelstraat en Rietstraat, die we voor de gelegenheid 'Vondelpark' noemen, is waarschijnlijk nog in beheer van Interleuven, maar dat verandert eerlang. Het is een ecologisch waardevol stukje natuur, waarvan de drassige bodem elke exploitatie, ook een recreatieve invulling, bemoeilijkt of onmogelijk maakt.

Voor beheerders en voetgangers zou een eenvoudig wandelpad doorheen het terrein wel zeer welkom zijn.

3.5 Private ruimte

(1) Leuvenselaan

Hoewel het een privéterrein is, werd het terrein tussen Kauterstraat en Kerkblok in de projectdefinitie (opdracht van de stad in 2023) voor het masterplan Kumtich toch "mee in de scope opgenomen".

A. Gewestplan. Rood=woongebied, geel=agrarisches gebied

B. Projectdefinitie. 1 = het besproken terrein

Ooit heeft het idee gecirculeerd om hier een alternatief buurtpark aan te leggen. Dat idee hebben we met klem verworpen in ons memorandum *Behoud het Buurtpark* (2023, p. 6), alleen al op grond van de ligging: buiten het centrum en aan de gevaarlijke steenweg. Ongeschikter kan moeilijk.

¹² Overleg Kumtichcomité met mobiliteitsambtenaar Hilde Medaer en schepen van mobiliteit Liesbeth Vanderloock 19/4/2024.

Daarbij komt dat het terrein onbruikbaar is voor een park of speelterrein door de drassige bodem, de sterke helling (hoogteverschil van 9 meter!) en de aanwezigheid van een gracht. Zie het memorandum voor verdere argumentatie.
Het is onduidelijk voor welke functie de stad dit terrein zou kunnen aankopen.

(2) Maalderijweg - project aan spoorweg

Het plan voor een bouwproject aan de spoorwegbrug is terecht afgekeurd door de stad op grond van de bezwaren van Fluvius. Het bouwproject is echter niet enkel nefast voor de waterhuishouding (zie 5.2 en 5.3), maar ook voor de verkeersveiligheid (zie 6.2) en de biodiversiteit. We hopen daarom dat er geen nieuw bouwproject komt.

(3) Onzen Hof

Deze gemeenschapstuin (34 are) in de Sint-Barbarastraat (bij de Sint-Barbarakapel) is privébezit maar in beheer van het Kumtichcomité. De kosten worden gedragen door de eigenaars en het Kumtichcomité, dat ook gesteund wordt door lokale sponsors. De aanleg in 2021/2022 is vooral gefinancierd door Regionaal Landschap Zuid-Hageland en de provincie Vlaams-Brabant.

Onzen Hof is een plek voor mens en natuur, voor rust en ontmoeting, voor stille recreatie en gezamenlijke arbeid. Het is een voorbeeld van de door de stad gevraagde burgerkracht.

De vraag is hoe het verder moet, of de huidige privéformule duurzaam is. Wat als de eigenaars sterven? Of als het Kumtichcomité en daarmee de werkgroep ophoudt te bestaan? Daar hebben we vooralsnog geen antwoord op.

Wel hebben we een concreet vraagje. Vaak moeten voertuigen parkeren rechtover het terrein, bijvoorbeeld om materiaal uit en in te laden. Ze doen dat op een modderige en kuilrijke strook rechtover de ingang van Onzen Hof, naar we aannemen openbaar domein. Het zou een enorme verbetering zijn als de stad die strook kon opkalfateren met steenslag.

(4) Sint-Barbarastraat/Sint-Gillisplein – terrein Hulsfrai

Het terrein van het voormalige Hulsfrai vervult voorlopig een nuttige functie, maar ligt er verwaarloosd bij. Daardoor ontsiert het het Sint-Gillisplein en meer bepaald de ‘entree’ van Kumtich, want wie door de Kumtichstraat naar het centrum (of richting Willebringen) rijdt, moet dit monument van lelijkheid passeren.

Kan de stad de eigenaar (die naar verluidt niet in Kumtich woont) er niet toe bewegen het plein te fatsoeneren of werk te maken van een (dorpvriendelijk, groen) bouwproject? Tot dusver beweerde de stad altijd dat dat onmogelijk is voor een privéterrein. Het is zeer zeker moeilijk, maar het zou wel kunnen ‘op burgemeestersbevel’, zoals een actie in Lubbeek in september 2024 bewijst¹³.

Daarnaast kunnen er blijkens het bestuursakkoord ook boetes geheven worden voor verwaarlozing van privé-eigendommen, en die boetes zullen verhoogd worden (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 30).

3.6 Openbaar en privaat domein: buurtkantines

Verschillende organisaties, zoals woonzorgcentra en sociale instellingen, beschikken over infrastructuur, zoals eetzaal en vergaderzaal, die dienstig kunnen zijn voor buurten. We brengen dit in kaart en proberen praktische afspraken over het gebruik ervan te maken. (Bestuursakkoord 2025-2030, p.17)

¹³ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/09/18/auto-getakeld-corthoutslaan/>

In Kumtich kunnen verenigingen terecht in

- Zaal Centrum (OC)
- De Sint-Gilliskerk (Kerkfabriek)
- De Sint-Corneliuskapel in Breisem (Kerkfabriek)

Het Kumtichcomité heeft een afspraak met de stad en de directie van WZC Keienhof, waardoor het (na overleg) activiteiten kan organiseren en vergaderingen kan houden in

- De feestzaal van het Keienhof
- De kantine van het Keienhof (voor vergaderingen 's avonds)
- De kantine van het Groenhof

Het is niet duidelijk of er andere verenigingen zijn die hier behoefte aan hebben.

In de private ruimte zijn de vergader- en ontmoetingsmogelijkheden:

- Brasserie Cumptich op het Sint-Gillisplein
- Het Dorpscafé, Sint-Barbarastraat 1
- De kantine van duivensportvereniging Obrafo (die gehuurd kan worden)
- Het voormalige café De Kempioenen op het Sint-Gillisplein, dat nu echter leeg staat.

Ten slotte is er nog de school, de Vrije Basisschool Vroenhof, waar het Kumtichcomité de vergaderingen van zijn kinderparlement mag organiseren.

4 MILIEU

Met onze voorstellen scharen we ons achter de ecologische visie van de stad, zoals die in 2023 al geformuleerd werd in de opdracht voor het masterplan Kumtich:

Om Kumtich klimaatvriendelijk, leefbaar en gezond te maken voor de komende decennia is naast water ook de aanwezigheid van meer groen in het straatbeeld een belangrijke factor. Een aangename leefomgeving waarin plaats is voor water en groen moet bijdragen aan de levenskwaliteit en het welzijn van de bewoners. Het opwaarderen van het bestaande groen in combinatie met het integreren van aangepaste groenelementen kan bovendien het dorps karakter versterken. In het projectgebied liggen ook een aantal onthardingskansen die een hefboom kunnen zijn voor klimaatadaptatie, vergroening, waterinfiltratie, enz. (Projectdefinitie, p. 31)

4.1 Groen, biodiversiteit

(1) Algemeen

We verwelkomen ook de ideeën van de paragraaf ‘Groen, bomen en parken’ van het nieuwe bestuursakkoord. Onder meer appreciëren we ten eerste het voornemen van de stad het huidige groen beter te verzorgen, te investeren in stadsgroen, daarvoor te overleggen met de buurten, en groene buurtinitiatieven zoveel mogelijk te ondersteunen en te helpen om Vlaamse en provinciale subsidies te verwerven. We gaan dan ook graag in op het voorstel om de samenwerking te structureren aan de hand van een buurtgroenplan:

“We zullen buurten, bewoners en bedrijven aanmoedigen om samen te werken aan een buurtgroenplan. Dit plan omvat initiatieven zoals geveltuintjes, groenmuren, groendaken en groenslingers. Het voorziet in gezamenlijke tuintjes en het onderhoud van het groen, zoals het onkruidvrij houden van stoepen en het verwijderen van bladeren.” (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 40)

Zoals wellicht in alle andere buurten, is er ook in Kumtich veel werk aan de groene winkel. De dorpskern is heel dichtbebouwd en er rest nog nauwelijks groene openbare ruimte. Wat er nog is, moet dan ook behouden blijven en zoveel mogelijk opgewaardeerd worden. Wat verhard is, moet zoveel mogelijk onthard worden. Om tegemoet te komen aan de doelstellingen van het bestuursakkoord, en als eerste bijdrage aan het buurtgroenplan, bepleiten we de volgende voorstellen, voor de openbare, maar ook voor de private ruimte.

(2) Openbare ruimte

a. Buurtpark

Het buurtpark, het voormalige voetbalveld, moet zeker ook uit ecologische overwegingen behouden blijven, maar om dezelfde redenen moet het ook verrijkt worden. Dat kan met minimale kosten. Mogelijkheden voor opwaardering zijn:

- Struiken en takkenrils voor afbakenen van sectoren, zeker voor het afschermen van het lager gelegen terrein en de parkeerstrook.
- Tribune vergroenen met klimplanten
- Meer bomen
- Vaste stroken met wilde bloemen
- Vlindertuin
- Insectenhotel
- Extensief beheer wisselende stroken ongemaaid laten.

Zie 3.2.

b. **Echostraat: Echopotje**

Dit voormalige speelpleintje in de Echostraat 16) zou uitstekend dienst kunnen doen als hondenuitlaatplek. Zie 3.4.

c. **Keibergstraat**

- **Zaal Centrum** (ontmoetingscentrum, OC)
 - Plek voor gevelgroen.
 - Voor het nieuwe/vernieuwde OC: gevelgroen, groendak.
 - Indien een binnenkoer behouden blijft: onverhard, gevelgroen.
 - De tuin achteraan (nu verpacht) indien mogelijk behouden en opwaarderen.
- **Woon-zorgcentrum Keienhof**
 - Plek voor gevelgroen.
 - Parking ontharden (met grasdallen?)
 - Vergroening binnenkoeren? Dit kan niet in de volle grond wegens de verdieping eronder, maar er kan wel met bakken worden gewerkt.

d. **Kerkomstraat / Koffiestraat (Breisem)**

Op die hoek met de glasbollen een stuk van de weg ontharden en een pleintje aanleggen, met boom en bank.

Zie 3.4.

e. **Maalderijweg**

Het zou een goede zaak zijn om het glasbollenplein te ontharden en te vergroenen, bijvoorbeeld met enkele hogere bomen, die voor schaduw (verkoeling) zorgen, en een groene haag van struiken als omheining. Zie par. 3.4.

f. **Sint-Barbarastraat**

De nieuwe boomgaard in het bufferbekken sluit mooi aan bij Onzen Hof aan de overkant van de straat. Misschien zijn er in de toekomst samenwerkingsverbanden mogelijk.

Sommigen pleiten voor ontsluiting, met een pad doorheen de boomgaard, terwijl anderen zich afvragen of het terrein niet meer geschikt is als rustplaats voor flora- en faunaontwikkeling en broedplaats voor specifieke vogels die bedreigd zijn (grauwe gors, geelgors, steenuil...).

g. **Sint-Gillisplein**

- **Parking naast de kerk**
 - Verder ontharden met aandacht voor het behoud van voldoende parkeerstroken. Die laatste kunnen met grasdallen verhard worden.
 - In een voorlopige fase zouden al op enkele plekken of stroken de kasseien vervangen kunnen worden door keitjes.
- **Kerkhof**
 - We pleiten voor een modern, vergroend, rustiek kerkhof: veel bomen, struiken, bloemen (zangvogels, vlinders komen dan vanzelf wel), rustzone met banken, ...
 - Eventueel ook de kerkhofmuur vergroenen.
- **Zone voor de kerk, met pleintje met rode beuk**

Het huidige pleintje zit al in een vergroeningstraject van de stad. De ontharding van het pleintje zorgt voor ongerustheid bij De Kerstvrienden en over de uitbreiding van de vergroening lijken de meningen verdeeld. Zie 3.4.

h. **Mederkersveld/Groenhofstraat kruispunt**

Het huidige virtuele 'rondpunt' (op de grond geverfde figuur) zou een klein groen (verhoogd) rondpuntje kunnen worden.

i. Vondelstraat:

- Vondelparkje

(werknaam voor groene strook tussen Rietstraat, Duikers-ontmijnersstraat en Vondelstraat).

Dit waterrijke, braakliggende terrein is waarschijnlijk nog in beheer van Interleuven, maar voor zover we weten, was de afspraak dat de stad dat zou overnemen. Door de natte ondergrond en de beek die door het terrein loopt, is het ongeschikt als bouwgrond, maar ook voor recreatieve doeleinden. Dit waardevolle stukje natuur zou wel ontsloten kunnen worden met een eenvoudig pad. Behoud is zeker wenselijk, mede gezien de 3-30-300 doelstelling van de stad.

- Nieuwe plantsoenen op rijweg

Het aanleggen van twee groenplantsoenen midden in de rijweg van de Vondelstraat, waar ze verbreedt, betekent niet alleen vergroening, maar zorgt ook voor snelheidsbeperking (cf. de Groenhofstraat).

(3) Private ruimte

“We bekijken ook hoe we de vergroening van tuinen en gevels kunnen aanmoedigen, en ook bekijken we initiatieven die waardevolle tuinen aan een groter publiek tonen, of bedrijven die hun groene ruimte voor het publiek ter beschikking stellen. [...] Tuinen kunnen een ontmoetingsplaats zijn voor jong en oud. Pluktuinen kunnen bijvoorbeeld gezamenlijk beheerd worden door een school en een woonzorgcentrum”.
(Bestuursakkoord 2025-2030, p. 41)

a. Onzen Hof

Onzen Hof is een ontmoetingsplaats voor jong en oud, een pluktuin en een ecologische vrijplaats. Deze gemeenschapstuin is aangelegd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en deskundig advies en ondersteuning van Regionaal Landschap Zuid-Hageland en wordt beheerd door een werkgroep vrijwilligers van het Kumtichcomité. Het is een mooi voorbeeld van de burgerkracht waar het nieuwe stadsbestuur nadrukkelijk een beroep op doet. Aangezien Onzen Hof bijdraagt aan de sociale en ecologische doelstellingen van de stad, zou misschien nagedacht kunnen worden over vormen van samenwerking:

- samenwerking met de boomgaard?
- gezamenlijke promotie?
- gezamenlijk beheer, op termijn? Ben ik geen voorstander van, is veel te intensief en dan gaan ze er met de grove borstel door

b. School

Aan het schoolbestuur zou ter overweging gegeven kunnen worden om gevelgroen te voorzien aan de voorgevel (kant Sint-Gillisplein, want daar is het voetpad breed genoeg) en op de speelplaats.

c. Terrein Hulsfrai

Dit terrein heeft nu wel een nuttige functie als parkeerplaats, maar is volledig gebetonneerd en doordat het verwaarloosd wordt, trekt het zwerfvuil aan.

Kan de stad geen druk uitoefenen op de eigenaar om het terrein te fatsoeneren en het in afwachting van een bouwproject iets te vergroenen?

Zie ook par. 3.5.

4.2 Duurzame energie

(1) Zonnepanelen

“Er is ook behoefte aan een Tiense energiestrategie, waarbij we energie zo lokaal mogelijk proberen te produceren, verbruiken en eventueel op te slaan. Lokaal aandeelhouderschap is hierbij belangrijk, zodat de winst binnen de gemeenschap blijft. We onderzoeken de mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen op alle beschikbare daken, zowel openbaar als privé. Dit kan ook via een coöperatie”. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 43)

We zien weinig mogelijkheden in de openbare ruimte. Wel:

- op het (al dan niet vernieuwde of nieuwe) OC
- op de overkapping van de tribune op het buurtpark, als die er komt.

(2) Warmtepomp in het OC/buurthuis

Openbare gebouwen zouden voorop moeten lopen in de evolutie naar klimaatneutraliteit.

(3) Laadpalen

“Met de stijgende trend van elektrische auto’s is het noodzakelijk om meer laadpunten te voorzien, vooral in het centrum. De LEKP 2.0 visie schrijft voor dat we tegen 2030 150 laadpunten per 10.000 inwoners moeten hebben, wat betekent dat we jaarlijks bijna 100 publieke laadpalen moeten toevoegen. Dat is een aanzienlijke uitdaging. We stellen een laadpuntenplan op samen met de buurten.”

Aangezien Kumtich bijna 3000 inwoners heeft, zouden we tegen 2030 rond de 40 publieke laadpunten moeten hebben... Waarschijnlijk is de nood in Kumtich kleiner omdat ons dorp veel zelfstandige woningen heeft, met parkeergelegenheid op het eigen terrein (oprit, garage) of toch voor de deur. Vooral de bewoners van woningen in het oude centrum hebben er behoefte aan, en bezoekers.

Mogelijkheden zijn:

- Aan de kerk: op parking en/of dichtbij de hoogspanningscabine
- Op de parkeerstrook van het buurtpark
- Op het plein aan de Maalderijweg
- In Breisem?

4.3 Netheid

“Netheid wordt de komende zes jaar een prioriteit” (Bestuursakkoord 2025-2030 p. 29)

(1) Infoborden

De stad wil “op een vijftigtal centrale plaatsen” borden voorzien “met de boetes voor overlast, vervuiling en dergelijke” (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 29).

We rekenen erop dat er een paar van die borden in Kumtich zullen komen, bijvoorbeeld op de plekken die het meeste zwerfvuil aantrekken:

- aan de glasbollen van de Maalderijweg
- aan het voormalige terrein van Hulsfrai
- in Breisem?

(2) Camera’s

De stad blijft inzetten op camera’s om sluikstorten tegen te gaan. De gesuggereerde plekken voor de infoborden, lenen zich ook goed voor een camera:

- aan de glasbollen van de Maalderijweg
- aan het voormalige terrein van Hulsfrai

(3) Vuilnisbakken

We juichen toe dat het bestuur wil investeren in “extra veegwagens, machines ter onderhoud van fietspaden, veegkolkwagens, e.d.”, maar betreuren dat er *niet meer* vuilnisbakken komen, terwijl er wel 340 vervangen worden door *eenvormige* vuilnisbakken. Is er geen compromis mogelijk? Bijvoorbeeld alleen de kapotte exemplaren vervangen, en toch investeren in een aantal nieuwe. We begrijpen dat vuilnisbakken ook zwerfvuil aantrekken, maar o.m. met het oog op het hondenpoepprobleem lijkt het ons toch nodig om enkele bijkomende vuilbakken in Kumtich te voorzien, bijvoorbeeld op het ‘knooppunt’ van enkele wandelroutes. Hondenbaasjes wandelen niet graag lang rond met de zakjes... En of de vuilnisbakken eenvormig zijn of niet, zal de meesten worst wezen.

(4) GAS-boetes

“We verstrengen het GAS-reglement aanzienlijk. Het vervuilen van het openbaar domein met klein afval, peuken of hondenpoep zal zwaarder beboet worden. We verhogen ook de boetes voor verwaarlozing van privé-eigendommen: panden, onbebouwde gronden, garageterreinen, en dergelijke.” (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 30)

Een nieuwe vervuilingstrend blijkt het deponeren van hondenpoepzakjes in rioolputjes te zijn. En het gaat niet om uitzonderlijk gedrag. Onze Mooimakers houden de putjes goed in de gaten en op 8 februari haalden ze uit twee putjes (aan Onzen Hof) 13 zakjes! We bevelen aan om bijzondere boetes in het vooruitzicht te stellen voor deze praktijk, die niet enkel vervuilend is, maar ook het al extreme waterprobleem van ons dorp vergroot.

(5) Stoepen en burgerkracht

Het stadsbestuur vraagt medewerking van de bewoners. Het rekent meer bepaald op ons om de stoepen proper te houden, wat een wettelijke verplichting is en de overtreding daarvan zal strenger gesanctioneerd worden. Een suggestie van het bestuur is dat we gezamenlijke stoepveegdagen organiseren. In het bijzonder wordt gevraagd in de herfst te zorgen voor bladerloze stoepen.

Dorpsbrede stoepveegdagen organiseren achten we niet erg zinvol, noch haalbaar. Met twee initiatieven werken we echter wel mee aan de properestoepenidealen van de stad:

- a. Met onze *Mooimakers* van het Kumtichcomité proberen we de stoepen en de openbare ruimte in het algemeen systematisch zwerfvuilvervrij te maken. De vrijwilligers kunnen in het dorp zelf Mooimakersmateriaal ophalen. We houden ook meer dan alleen de stoepen schoon. Ook bermen en pleinen krijgen onze aandacht. Voor het buurtpark hebben we een systeem waarbij elke week een Mooimaker het terrein inspecteert en het zwerfvuil verwijdert.
- b. Met onze *Buren voor Buren* werken we aan de uitbouw van een systeem van straatambassadeurs. Die kunnen enerzijds zwerfvuilproblemen signaleren (waarop we dan Mooimakers kunnen mobiliseren), en anderzijds kunnen ze melden waar er mensen wonen die hulp nodig hebben en die niet krijgen. Voor hen kunnen we dan uitkijken naar burenhelpers, die spontaan in actie schieten bij vervuiling, maar ook bij sneeuwval.

(6) Stoepen en stadskracht

Wij zijn voorstander van een stoepenbeleid, maar de hulp van de stad is hierbij onmisbaar: door het (terecht) verbod op herbiciden is de wildgroei van ongewenst groen op stoepen moeilijk bij te houden voor sommigen en vooral voor mensen met beperkingen of hogere

leeftijd. De stad zou hierbij kunnen helpen. Er zijn steden waar de stoepen permanent onkruidvrij gehouden worden door minstens twee keer per jaar het bezoek van een borstelwagen met watersproeier die de stoep en de goten behandelt én de rioolputjes leeg maakt.

De groendienst van de stad zou samen met een vrijwilligersploeg van het dorp (?) daarenboven oudere en zieke alleenwonenden kunnen helpen bij hardnekkig onkruid.

(7) Tunnel Tassinstraat

De tunnel is een belangrijke verbinding tussen de dorps helften die door de spoorweg gescheiden zijn. Hij wordt o.m. vaak gebruikt door ouders die hun kinderen naar school brengen of gaan ophalen (en anders misschien de auto zouden nemen om de omweg te vermijden). Jammer genoeg is de tunnel

- soms nauwelijks of niet toegankelijk doordat hij onder water staat (pompen werken volgens buurtbewoners niet meer goed en de tunnelwanden zijn niet over al waterdicht); soms staat het water tot 30 cm hoog;
- minder goed toegankelijk door 'scheve, losse stenen'.
- vaak vuil (zwerfvuil, modder);
- altijd vuil en onaangenaam wegens de weinig charmante graffiti;
- gevaarlijk 's avonds en 's nachts (geen verlichting).

De stad zou overleggen met eigenaar Infrabel¹⁴. Zie ook 6.2.

¹⁴ Overleg Kumtichcomité met mobiliteitsambtenaar Hilde Medaer en schepen van mobiliteit Liesbeth Vanderloock 19/4/2024.

5 WATER

Auteur: Jeroen Pittevels, specialist waterhuishoudkunde

Het watersysteem van Kumtich als volledige deelgemeente dient verder onderverdeeld te worden, aangezien het hemelwater in Breisem naar een ander deelbekken, namelijk het deelbekken van de Velp, afstroomt dan het water in Kumtich, dat naar de Grote Gete stroomt. In deze tekst beperken we ons tot de regio met de grootste problemen, Kumtich. Later volgt een aanvulling voor Breisem.

5.1 Wateroverlast

Het watersysteem van Kumtich staat al ettelijke jaren zeer sterk onder druk, wat meermaals per jaar leidt tot wateroverlast. De locaties die veelvuldig te kampen hebben met wateroverlast worden op de kaart met wateroverlastlocaties (zie kaart 1). Dit wil echter niet zeggen dat de rest van Kumtich gevrijwaard blijft van wateroverlast, de overige plaatsen omvatten bijna uitsluitend straten van waaruit dan ook weer woningen onder water kunnen lopen. De pluviale overstroomingskaart geeft een goed overzicht van alle overstroombare locaties (zie kaart 2). Hierop is goed te zien dat vele straten te maken krijgen met wateroverlast door een regenbui die om de 20 jaar voorkomt. Niets doen om de wateroverlast in Kumtich te beperken is GEEN OPTIE.

De zwaarst getroffen locaties zijn:

- Spoorwegtunnel in de Tassinstraat
- Daalstraat ter hoogte van huisnummers 45 tot en met 55
- Kumtichstraat: kruispunt met Bedafstraat

We bekijken eerst de oorzaken (5.2) en leggen daarna de oplossingen voor (5.3).

5.2 Oorzaken van de wateroverlast

De te grote druk op het hele watersysteem is te wijten aan de volgende punten:

1. de grote verhardingsgraad in het centrum
2. de geconcentreerde inplanting van de open ruimte
3. het rioleringsstelsel
4. bebouwing op overstroombare locaties
5. de slecht werkende bufferbekkens
6. de lage onderhoudsfrequentie van niet-geklasseerde grachten

(1) De grote verhardingsgraad in het centrum

De hoeveelheid open ruimte in het centrum is de afgelopen jaren alleen maar afgenomen, en zal nog verder afnemen door de uitvoering van de reeds goedgekeurde verkavelings- en vergunningsaanvragen voor extra woningbouw of verharding.

De extra verharding neemt niet alleen oppervlakte in waar hemelwater in de bodem kan infiltreren, het zorgt eveneens voor een extra toename van de druk op het rioleringsstelsel.

(2) Geconcentreerde inplanting van de open ruimte

De open ruimte zit in Kumtich vooral geconcentreerd in een nogal brede schijf rondom het centrum, aangezien dit gelegen is in agrarisch gebied en hier zeer weinig bebouwing mogelijk is. Waar het echter meestal de valleigebieden van de waterlopen zijn die gevrijwaard blijven van bebouwing, blijft er binnen de vallei van de onbevaarbare waterloop Centre nr. 4.045 nauwelijks nog open ruimte over, het merendeel is volledig volgebouwd.

(3) Het rioleringsstelsel

Kumtich kent voor het grootste deel nog een gemengd stelsel (zie kaart 3), wat op enkele knooppunten voor problemen zorgt. Het belangrijkste knooppunt is gelegen in de Daalstraat ter hoogte van huisnummer 47. Hier sluit de streng, die in beheer is bij Aquafin, die het rioolwater en hemelwater van aan de huizen in de Tassinstraat en Lindeveldstraat enerzijds en anderzijds de bebouwing in de Maalderijweg, Sint-Barbarastraat en Spoorwegstraat aan op de streng die het rioolwater van het Medekersveld, Groenhofstraat, Keibergstraat via het Sint-Gillisplein afvoert. Door de grote hoeveelheid rioolwater en een slechte aansluiting (hoek van 90° en aansluiting van buizen met een grote diameter op buizen met een kleinere diameter), van de beide strengen komt vooral de streng in het beheer van Aquafin bij een neerslagintensiteit van 10 liter per uur al onder druk te staan waardoor deze riolering het water niet meer kan afvoeren en de deksel van de toegangspuit omhoog en zijwaarts geduwd wordt en het rioolwater tot een meter hoog uit de riolering omhoog spuit. De naastgelegen publieke grachten kunnen de extra belasting, die de enorme hoeveelheid rioolwater betekent, niet aan, wat leidt tot veelvuldige wateroverlast. Deze wateroverlast beperkt zich soms tot de percelen kadastraal bekend onder Tienen 7 Afd/Kumtich, sectie C, perceelnummers 186A2, 186B2, 186D2, 186F2 en 186E2. Hierbij overstromen niet enkel de tuinen (met bodemverontreiniging tot gevolg), maar komt het water tot aan en in de woningen en vooral de garages te staan. Het gaat hierbij over rioolwater, wat geurhinder met zich meebrengt naast een hoop smurrie, en niet om water met meegespoelde modder. Steeds vaker is de hoeveelheid overstromingswater zo groot dat ook de woningen met huisnummers 42 en 50 tot en met 56 te kampen hebben met wateroverlast.

Het hemelwater- en droogteplan geeft ook nog aan dat in de recente hydronautstudie in de Daalstraat water op straat gesimuleerd wordt in de bestaande toestand bij een bui die om de vijf jaar voorkomt.

Ter hoogte van de onbevaarbare waterloop Centre nr. 4.045, categorie 2, in de Daalstraat is een overstort aanwezig die meer dan 10 keer per jaar rioolwater in de waterloop loost. Enkel met een zeer intensief waterbeheer blijft de overlast tot een minimum beperkt, wat niet alleen in strijd is met de intenties van integraal waterbeleid, maar bij bijkomende verharding onrealiseerbaar wordt.

Het volgende knooppunt van de riolering is gelegen in de Vondelstraat langs de onbevaarbare waterloop Centre, nr. 4.045. Al het rioolwater dat van de Daalstraat komt samen met dat vanuit de Vondelstraat van aan de spoorweg samen aan de waterloop Centre. Deze rioleringsstreng mondt uit in de samenvloeiing van de streng van de Duikersontmijnersstraat en de streng van het Kerkblok. Deze laatste voert het rioolwater af van een groot gebied daar er rioolwater vanuit de Paependaalstraat, Leuvenselaan (deel tussen de Paependaalstraat en de Kumtichstraat), Kumtichstraat (deel tussen Keibergstraat en Zijpstraat), Hergiswillaan, Jodenbeemdstraat, Rietstraat, Lisstraat (deel met huisnummers 2 tot en met 8), Bedafstraat, Kerkblok en het deel van de Vondelstraat tussen de Kauterstraat en de waterloop Centre in samenkomt.

Al deze rioleringsstrengen worden daarna via de Leuvenselaan naar Tienen verpompt (pompstation bevindt zich op een perceel in eigendom en beheer van Aquafin naast de inrit gelegen in de Vondelstraat 46).

Ook op deze plaats is een overstort aanwezig die even dikwijls als deze in de Daalstraat rioolwater in de onbevaarbare waterloop Centre nr. 4.045 loost.

Ook de RWA-strengen geven soms aanleiding tot wateroverlast, en dan vooral deze in de Kumtichstraat (zie kaart 4), hier komen verschillende strengen samen in een niet – geklasseerde gracht waarvan de beheerder niet gekend is (Bron: geopunt.be). De langste

streng voert hemelwater af van aan het kruispunt van de Kumtichstraat met De Klei en Kopkensberg (en bijgevolg voert deze water van op het grondgebied Vissenaken af naar Kumtich). Een andere streng dient om het afstromend hemelwater komende van de veldweg tussen de woningen met adres Kumtichstraat 128 en 132 naar de niet geklasseerde gracht te leiden. Door erosie komt echter veel grond van op de aanliggende akkers mee die de roosters die zich onderaan de veldweg bevinden doen dichtslibben waardoor het modderwater de openbare weg op stroomt.

(4) **Bebouwing op overstroombare locaties**

Tot op heden werd in Kumtich maar weinig rekening gehouden met de hele waterproblematiek als het op het verkavelen van gronden aankwam. Dat zorgde ervoor dat er in het verleden meermaals waterlopen verlegd werden (vaak om op die manier nog een extra stuk bouwgrond te kunnen bebouwen).

Om op dergelijke laaggelegen gronden te kunnen bouwen zijn er dan vaak zeer ingrijpende werken nodig, zoals het bouwen op palen en een overstromingsveilig vloerpeil. Dit laatste leidt dan zeer vaak tot het ophogen van een volledig perceel, wat in overstromingsgevoelige gebieden nooit toegelaten is en op andere plaatsen omwille van de vaak vrij grote ophoging van het grondniveau vergunningsplichtig is.

Bebouwing op overstroombare locaties zal in Kumtich niet alleen door de toename van de verharding, maar vooral door de toename van de druk op de riolering en door de maatregelen om overstromingsveilig te bouwen voor meer overlast voor nabijgelegen woningen zorgen. De druk op de riolering zal tevens ook voor de nieuwe woningen een probleem vormen omwille van het moeilijker kunnen lozen van hun afvalwater in de riolering.

Verder kan ook opgemerkt worden dat bij de inplanting van de infiltratievoorzieningen vaak weinig gekeken wordt naar de ligging ten opzichte van de perceelsgrenzen zodat deze ook extra overlast kunnen veroorzaken voor de reeds van vroeger aanwezige woningen.

(5) **Slechte werking van de bufferbekkens**

In het verleden (de laatste zelfs nog maar een drietal jaar geleden) werd getracht de waterproblematiek op te lossen door het graven van wachtbekkens. Zo telt Kumtich er op dit ogenblik zes (zie kaart 5). Van deze zes bufferbekkens zijn er vijf die een effect kunnen hebben op de wateroverlast in Kumtich, maar tot op vandaag is slechts één van deze bekkens effectief geweest in de beperking van de wateroverlast, zelfs bij de neerslag van augustus 2024. Deze bufferbekkens zijn deels een oplossing alsook deels het probleem, zoals uit onderstaande tekst zal blijken.

a. **Kapittelberg**

Dit bufferbekken is op het grondgebied van Kumtich gegraven, in het kader van de ruilverkaveling Willebringen, en is eigendom van en in beheer bij stad Tienen, ter bescherming van Hoksem.

Het afstromend hemelwater van de hogergelegen akkerlanden wordt in het bufferbekken verzameld en via een inbuizing naar de publieke gracht Kapittelbeek 2 de arm afgevoerd. Deze inbuizing is niet voorzien van een knijpconstructie zodat de afvoer niet beperkt of extra vertraagd wordt.

Overleg met het gemeentebestuur van Hoegaarden kan aangewezen zijn om de noodzaak tot aanpassing van de uitstroomconstructie te bespreken.

b. **Sint-Barbarastraat/Blauwbergstraat**

Het vullen van dit bufferbekken dient herbekeken te worden, want tot dusver staat er enkel 's winters water in, als de bodem verzadigd in en dus bij een grondwaterstand die minstens

gelijk staat aan het bodemoppervlak van het bufferbekken. De hoeveelheid water is bijgevolg beperkt tot grondwater en hemelwater dat rechtstreeks in het bufferbekken valt. Doordat er geen hemelwater uit de omliggende akkerlanden en straten in het bufferbekken terecht komt, geraakt het bekken ook nooit echt gevuld (zelfs niet in augustus 2024). Het water in het bufferbekken stroomt langs de gracht tussen Onzen Hof en aanliggend akkerland weg naar de gracht langs de spoorweg.

Net als het vullen van dit bekken dient ook de waterafvoer herbekeken te worden, daar er nu door de grote diameter van de inbuizing onder de Sint-Barbarastraat zeer veel water rechtstreeks afgevoerd kan worden. Een verdere beperking van de afvoersnelheid komt de waterbeheersing in de lager gelegen delen van Kumtich (en dit eigenlijk al vanaf de spoorwegtunnel in de Tassinstraat) heel erg ten gunste en zou een grotere prioriteit moeten hebben dan een uitbreiding van de bufferoppervlakte, hetgeen eveneens mogelijk is op het naburig akkerland. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat die uitbreiding gelegen is in gebieden met een perceelscore D op de pluviale overstromingskaarten (zie documenten overstromingsrapport perceel 148 B en overstromingsrapport perceel 148C))

Niet alleen verdient het aanbeveling om de afvoercapaciteit van het bufferbekken te beperken maar eveneens zou moeten herbekeken worden hoe het hemelwater tijdens buien met een neerslagintensiteit van minstens 15 liter per uur volledig opgeslagen kan worden in het bufferbekken zonder dat er dan hemelwater afgevoerd wordt.

c. Tassinstraat/Lindeveldstraat

Dit door de ruilverkaveling Willebringen aangelegde bufferbekken is het meest recent gerealiseerde bekken.

De wateroverlast van augustus 2024 heeft laten zien dat de aanleg van bufferbekkens niet de oplossing voor de wateroverlast is. Want hoewel dit bufferbekken zeer goed gewerkt heeft, was het op ongeveer tien minuten volledig volgelopen.

d. Maalderijweg/Vierbunderweg

Dit is een sterk verbost bufferbekken waarin enkel hemelwater dat er rechtstreeks in valt en enkel bij een voldoende hoge grondwaterstand ook grondwater terecht komt. Doordat de erlangs gelegen gracht niet verbonden is met het bufferbekken, vult het bekken zich ook niet. Deze gracht ontvangt vooral hemelwater van een RWA-streng die loopt van aan de Hoxemsesteenweg nr 200, en mondt nu zonder afvoerbepijking uit in de onbevaarbare waterloop Centre, een waterloop van tweede categorie, die nu reeds te grote hoeveelheden hemelwater dient af te voeren.

Indien deze langsgracht zodanig in verbinding zou staan met het bufferbekken dat vanaf een neerslagintensiteit van 10 liter per uur eerst het bekken volledig gevuld wordt en pas daarna opnieuw water langs de langsgracht afgevoerd wordt, wordt de veel dieper in het landschap gelegen onbevaarbare waterloop Centre aanzienlijk ontlast.

e. Leuvenselaan/Westelijke Ring

Dit bufferbekken, of beter gezegd deze vijver, wordt continu bijgevoerd vanuit de door het bekken stromende Kleinbeek, een onbevaarbare waterloop van tweede categorie. Het bekken wordt niet gekenmerkt door een constructie om het water op te stuwen of te verlagen zodat er continu hetzelfde waterpeil behouden wordt. Dit komt dan weer door de schanskorven die gebruikt zijn aan de uitstroomopening van het bekken, deze zijn verhoogd aangebracht om water te kunnen bergen.

Vervanging van de uitstroom van het bekken door een regelbaar systeem zal ervoor zorgen dat er meer water afkomstig van de Leuvenselaan kan gebufferd worden. In droge periodes dient het bufferbekken dan volledig droog te komen staan met uitzondering van de bedding van de onbevaarbare waterloop Kleinbeek.

Een aangepaste uitstroomconstructie van het bufferbekken zorgt er dan ook voor dat de rest van Kumtich beter beschermd is tegen wateroverlast daar er minder snel water afgevoerd wordt bij intense neerslag.

f. Zijpstraat

Dit bufferbekken is aangelegd langs de bedding van de onbevaarbare waterloop Kleinbeek, echter heeft de berging van water er daar voor gezorgd dat de loop van de Kleinbeek wat veranderd is.

Dit bufferbekken wordt continu bijgevuld met water van de Kleinbeek en doordat de afvoer altijd dicht gezet is, stroomt het water nu langs een grachtje aan de andere zijde van het bekken opnieuw weg.

Dat zorgt ervoor dat dit bufferbekken ten alle tijde volledig gevuld is en geen bufferende werking heeft. Immers indien er extra hemelwater via de Kleinbeek aangevoerd wordt, is er geen ruimte om dit water op te vangen en stroomt verder omlaag naar de Leuvenselaan.

Een beter beheer van dit bufferbekken, zodat het wel kan ingezet worden voor waterberging of het voorzien van een plaats verder stroomafwaarts, dus tussen de Zijpstraat en de Leuvenselaan kan ervoor zorgen dat de onbevaarbare waterloop Kleinbeek minder belast wordt en de kans op wateroverlast ter hoogte van de Leuvenselaan beperkt wordt.

(6) De lage onderhoudsfrequentie van niet-geklasseerde grachten

De wateroverlast in de Kumtichstraat aan het kruispunt met de Bedafstraat is niet enkel te wijten aan de instroming naar de RWA-strengen toe maar eveneens aan het gebrek aan onderhoud van de niet – geklasseerde gracht (waarvan de beheerder tot aan de Leuvenselaan onbekend is). Deze gracht loopt langs een perceel bos, waar ten gevolge van stormen bomen en takken in de gracht terechtgekomen zijn, en verder stroomafwaarts zijn de vroegere weilanden omwille van landbouwgebruik in het verleden sterk opgehoogd zodat de gracht de omgeving niet kan gebruiken als overstromingsgebied. Het midden van de Leuvenselaan vormt de grens tussen twee beheerders van de gracht, erboven de onbekende beheerder terwijl stroomafwaarts watering De Mene instaat voor het onderhoud van de gracht, die daar dan ook een publieke gracht is met Wmtie-16 als benaming.

Een tweede niet geklasseerde gracht, waarvan de beheerder eveneens onbekend is en, waaraan ook al vele jaren geen onderhoud gebeurde, is het niet geklasseerde deel van de waterloop Centre, die tussen de tuinen van de huizen in de Tassinstraat en de Spoorwegstraat ligt (zie kaart 6).

Op deze kaart is tevens te zien dat er een RWA-streng aansluit op de niet – geklasseerde gracht waardoor onderhoud aan de gracht belangrijker wordt om deze voldoende open te houden.

Een derde gracht, hoewel dit geen officiële gracht is maar eerder een watergang, is gelegen in de Sint-Barbarastraat tussen de percelen kadastraal bekend onder Tienen 7 Afdeling/Kumtich, sectie C, perceelnummers 313 D, 313 C, 325 M, 325 L, 325 N en 325 P (zie kaart 7). Deze zorgt vooral voor de waterafvoer uit het bufferbekken op de hoek van de Blauwbergstraat en de Sint-Barbarastraat.

Verder is er aan de grachten langs de spoorweg ook al in jaren geen enkele vorm van onderhoud meer gebeurd, hoewel dit niet onder de bevoegdheid van de stad Tienen valt, kan er wel op aangedrongen worden bij Infrabel. Dit zou ter hoogte van de spoorwegtunnel mogelijk ook kunnen zorgen voor minder wateroverlast doordat water vanuit de gracht minder in de omgeving zou doorsijpelen. De spoorwegtunnel ligt evenwel lager dan de grachten, waardoor de tunnel altijd te kampen zal krijgen met wateroverlast.

5.3 Oplossingen

De hieronder opgesomde mogelijke oplossingen voor de wateroverlast zijn echter geen keuzemenu, met andere woorden het zal niet voldoende zijn om het ene punt volledig te volgen om te kunnen zeggen dat er voldoende gebeurd is, om wateroverlast te voorkomen. Er zullen meerdere oplossingen verder moeten uitgewerkt worden in overleg met onder andere de rioolbeheerders, de waterloopbeheerders (provincie Vlaams-Brabant en voor Kumtich vooral watering De Mene), de landbouwers, Natuurpunt als belangrijkste natuurvereniging en ook de inwoners.

De belangrijkste oplossingen zijn:

1. behoud van de open groene ruimte
2. niet bouwen in gebieden met wateroverlast
3. vernieuwing van het rioleringsstelsel
4. beter beheer van de bestaande bufferbekkens
5. beter onderhoud van niet geklasseerde grachten
6. beperken van de afstroming van hemelwater

(1) Behoud van de open ruimte

Dit houdt meer in dan enkel het behoud van percelen die op het gewestplan aangeduid zijn als agrarisch gebied.

Vooraf door de combinatie van centrale ligging met de grote oppervlakte speelt het Buurtpark een grote rol in de waterhuishouding als buffer. Een andere dergelijke open oppervlakte zo hoog in het dorp is er gewoon niet. Het Buurtpark biedt de kans aan een grote hoeveelheid water om te infiltreren.

De infiltratieoppervlakte voor hemelwater is de grootste gebruiker van het Buurtpark, dewelke zeker met de toekomstige, maar wel reeds vergunde, verkavelingen zoals een uitbreiding in de Dennenstraat of de verkaveling voor de bouw van vier woningen in de Spoorwegstraat 30, nog meer nodig zal zijn om de druk op het rioleringsstelsel niet onoverkomelijk hoog te laten worden.

Ook andere percelen waarop momenteel nog niet gebouwd wordt, dienen zoveel mogelijk vrij van bebouwing te worden gehouden, aangezien het toch niet de bedoeling kan zijn om de huizen die in het verleden al zo vaak (meermaals per jaar) te kampen hebben met wateroverlast, nog vaker onder water te zetten.

(2) Niet bouwen in gebieden met wateroverlast

Bij gebieden waar omwille van wateroverlast niet gebouwd mag worden, moet in de eerste plaats gedacht worden aan de gronden langs de Maalderijweg kadastraal bekend onder Tienen 7 Afdeling/Kumtich, sectie C perceelnummers 190 H, 190 K, 168 K en 168 Y. Vooral omwille van de wateroverlast voor de nabijgelegen woningen die alleen maar vergroot wordt door de hoeveelheid extra bebouwing. Deze grotere kans op overstromingen is te wijten aan de extra druk op de riolering, op deze percelen ligt een rioleringsstreng die nu reeds meerdere keren per jaar heel erg onder druk komt te staan, alsook aan de noodzaak

voor nieuwe woningen om een overstromingsveilig vloerpeil aan te houden. Dit komt op het terrein vrijwel altijd neer op een grondophoging tot op dat vloerpeil, wat ervoor zorgt dat er meer water afstroomt naar de naburige percelen.

Nog een reden waarom op deze percelen niet gebouwd zou mogen worden, is de nabijheid van een Natura 2000 Habitat (zie kaart 8), in Kumtich zijn sowieso al niet veel van dergelijke gebieden en als deze dan nog bedreigd worden door bebouwing, blijft er steeds minder waardevolle natuur over.

Een tweede plaats waar niet gebouwd mag worden is gelegen in de Bruulstraat, meer bepaald op het perceel kadastraal bekend onder Tienen 7Afdeling/Kumtich, sectie C perceelnummer 340 E, omwille van de ligging in overstromingsgevoelig gebied (zie kaart 9).

Om dezelfde reden zijn ook de percelen kadastraal bekend onder Tienen 7Afd/Kumtich, sectie C, perceelnummers 38 C, 38 D, 43 A en 44 F niet geschikt om op te bouwen (zie kaart 10) aangezien deze ook in overstromingsgevoelig gebied liggen.

(3) Vernieuwing van het rioleringsstelsel

De oplossing met de grootste winst in de strijd tegen de wateroverlast is de aanpassing van het rioleringsstelsel en de overschakeling naar een gescheiden stelsel, waarbij dan ook voldoende gespreide buffering gezocht zal moeten worden. Deze verandering is echter voor rekening van Fluvius en Aquafin.

(4) Beter beheer van de bestaande bufferbekkens

In de tekst hieronder worden alleen de ingrepen aan de bufferbekkens beschreven die een invloed kunnen hebben op de waterhuishouding in Kumtich maar voorlopig nog geen impact erop hebben, omdat hieraan nog ingrepen mogelijk zijn. Een bufferbekken dat reeds zijn werk doet hoeft verder niet aangepast te worden. Bufferbekkens zouden evenwel niet de eerste verdediging mogen zijn tegen wateroverlast, hetgeen tot nu vooral wel het geval geweest is.

a. Sint-Barbarastraat/Blauwbergstraat

Er moet worden nagegaan hoe het bufferbekken gevuld kan worden, want nu geraakt er bijna nooit water in.

Net als het vullen van dit bekken dient ook de waterafvoer herbekeken te worden, daar er nu door de grote diameter van de inbuizing onder de Sint-Barbarastraat zeer veel water rechtstreeks afgevoerd kan worden. Een verdere beperking van de afvoersnelheid komt de waterbeheersing in de lager gelegen delen van Kumtich heel erg ten goede.

Niet alleen verdient het aanbeveling om de afvoercapaciteit van het bufferbekken te beperken maar eveneens zou moeten herbekeken worden hoe het hemelwater tijdens buien met een neerslagintensiteit van minstens 15 liter per uur volledig opgeslagen kan worden in het bufferbekken zonder dat er dan hemelwater afgevoerd wordt.

b. Maalderijweg/Vierbunderweg

In de eerste plaats moet het hele bufferbekken ontbost worden daar de aanwezigheid van bomen niet alleen het onderhoud van het bekken aanzienlijk bemoeilijkt, maar door de bladval ook jaarlijks een hoeveelheid organische stof bijbrengt en zo het volume van het bekken vermindert.

De langsgracht zodanig met het bufferbekken in verbinding brengen dat vanaf een neerslagintensiteit van 10 liter per uur eerst het bekken volledig gevuld wordt en pas daarna opnieuw water langs de langsgracht afgevoerd wordt, ontlast de veel dieper in het landschap gelegen onbevaarbare waterloop Centre aanzienlijk.

Bij werken aan het bufferbekken moet evenwel rekening gehouden worden met de erfdienstbaarheidszone van 5 meter breed langs de onbevaarbare waterloop Centre, nr. 4.045, een zone die nodig is omwille van het onderhoud van de waterloop Centre.

c. Leuvenselaan/Westelijke Ring

Vervanging van de uitstroom van het bekken door een regelbaar systeem zal ervoor zorgen dat er meer water afkomstig van de Leuvenselaan kan gebufferd worden. In droge periodes dient het bufferbekken dan volledig droog te komen staan met uitzondering van de bedding van de onbevaarbare waterloop Kleinbeek.

Een aangepaste uitstroomconstructie van het bufferbekken zorgt er dan ook voor dat de rest van Kumtich beter beschermd is tegen wateroverlast daar er minder snel water afgevoerd wordt bij intense neerslag.

d. Zijpstraat

Een beter beheer van dit bufferbekken, zodat het wel kan ingezet worden voor waterberging of het voorzien van een extra plaats verder stroomafwaarts om water te bufferen, dus tussen de Zijpstraat en de Leuvenselaan, kan ervoor zorgen dat de onbevaarbare waterloop Kleinbeek minder belast wordt en daardoor de kans op wateroverlast ter hoogte van de Leuvenselaan beperkt wordt.

(5) Beter onderhoud van niet-geklasseerde grachten

De eerste niet-geklasseerde gracht ligt tussen de Kumtichstraat en het midden van de Leuvenselaan en loopt langs een perceel bos, waar ten gevolge van stormen bomen en takken in de gracht terechtgekomen zijn. Verder stroomafwaarts zijn de vroegere weilanden omwille van landbouwgebruik in het verleden sterk opgehoogd zodat de gracht de omgeving niet kan gebruiken als overstromingsgebied.

Indien aan deze gracht behalve aan het deel langs de Bedafstraat, ook aan de rest van de gracht onderhoud uitgevoerd zou worden, kan het hemelwater vanop de Kumtichstraat ook beter afgevoerd worden.

Een tweede niet geklasseerde gracht, waarvan de beheerder eveneens onbekend is en waaraan ook al vele jaren geen onderhoud gebeurde, is het niet geklasseerde deel van de waterloop Centre, die tussen de tuinen van de huizen in de Tassinstraat en de Spoorwegstraat ligt (zie kaart 6). Deze gracht kan ingericht worden als buffergracht om zo het water vertraagd af te kunnen voeren.

Een derde gracht, of beter gezegd watergang, is deze gelegen in de Sint-Barbarastraat om het water van het bufferbekken daar af te voeren. Ook deze gracht kan ingericht worden als buffergracht.

Er dient wel opgemerkt te worden dat de omgeving van deze gracht op de biologische waarderingskaart aangeduid is als omgeving met belangrijke faunistische waarde, waardoor struiken en bomen met extra zorg moeten behandeld worden.

(6) Beperking van de afstroming van hemelwater

Het afstromend hemelwater van de akkerlanden kan door de aanleg van diverse erosie maatregelen vertraagd worden, waarvan de aanleg van grasstroken langs de akkerranden de plaatsing van houthakseldammen de meest effectieve zijn. Omdat er behoorlijk wat regels en beperkingen met de aanleg en onderhoud van deze maatregelen gepaard gaan, en ze tot op heden vrijwillig aangelegd dienen te worden, zijn ze echter niet populair bij landbouwers.

Een tweede plaats om de afstroming van hemelwater te beperken, is aan de woningen zelf door ontharding of vervanging van de waterdoorlatende verharding door waterdoorlatende. Deze maatregel schrikt veel, vooral oudere bewoners af omdat ontharde bodems vaak meer onderhoud vragen. Zo is een oprit in klinkers gemakkelijker te onderhouden dan een met tegels waartussen grind ligt.

6 MOBILITEIT

De onderstaande tekst is vooral gebaseerd op de suggesties en klachten die aan de werkgroep Mobiliteit van het Kuntichcomité sinds eind 2019 zijn gesignaleerd.

6.1 Algemene problemen

“De belangrijkste inspanning leveren we voor onze wegen, voet- en fietspaden. Onze stad heeft 190 kilometer gemeenteweg; het zal dus een langdurige inspanning kosten om de investeringsachterstand weg te werken. De keuze voor werken bepalen we zoveel mogelijk samen met buurten en burgers.” (Bestuursakkoord, 2025-2030, p. 26)

“Zoals in veel dorpen in Vlaanderen is het centrum van Kuntich volledig ingericht in functie van de auto. Ook binnen de perifeer gelegen verkavelingswijken werd dit principe toegepast, wat resulteerde in een patroon van brede wegen met veel ruimte om auto’s te parkeren op de openbare weg, hoewel de meeste woningen over een eigen oprit beschikken. Het centraal gelegen dorpsplein is quasi volledig geasfalteerd en fungeert hoofdzakelijk als parkeerzone. [...] Er is nood aan maatregelen om een omgeving te creëren waar de auto nog wel een plaats heeft maar minder prominent aanwezig is en waar meer ruimte wordt gegeven aan wandelaars en fietsers. De publieke ruimte moet beter afgestemd worden op de zwakkere weggebruikers, zodat deze zich kunnen verplaatsen in een veilige en aantrekkelijke omgeving. (Projectdefinitie stad Tienen voor masterplan Kuntich, p. 31)

(1) Noden van voetgangers

De openbare ruimte moet overal goed toegankelijk zijn, ook voor minder mobiele personen. Dat is nu zeker niet altijd het geval. Het grootste verbeterpunt is dat van de voetpaden, die vaak ontbreken, plots ophouden, te smal zijn, ongelijksoortig met slecht op elkaar aansluitende overgangen... Prioriteit: centrum-basischool- Keienhof/Groenhof.

Goed nieuws in verband met de Spoorwegstraat, Sint-Barbarastraat en Tassinstraat, waar heel wat ‘missing links’ zijn: verharde delen van het voetpad die uitkomen op onverharde of ontoegankelijke delen. Met de heraanleg zou gestart worden rond 10 maart (communicatie met de stad 3/2/2025).

(2) Noden van fietsers

Met fietsers wordt in Kuntich weinig rekening gehouden. Op tal van plaatsen is de situatie ronduit gevaarlijk. We bevelen aan:

- a. Meer en vooral betere fietspaden. De gevaarlijkste plaatsen zijn de Leuvenselaan en de Maalderijweg (zie 4.2).
- b. Onderhoud van fietspaden. Die worden nu niet schoongemaakt, waardoor ze soms gevaarlijk glad zijn door bladeren of sneeuw.
- c. Degelijke fietsenstallingen, op tal van plaatsen maar vooral bij de bushaltes.

(3) Noden van automobilisten: parkeergelegenheid

- a. Over autoparkeerplaatsen zijn de meningen verdeeld. Als het voormalige Hulsfraiterrein op termijn bebouwd wordt (zie 3.5), dan verdwijnt er een druk gebruikte (pop-up-) parking. De vrees voor parkeerproblemen in de toekomst is daarom niet ongegrond en sommigen pleiten dan ook voor het behoud van de bestaande parkeerplaatsen, bijvoorbeeld op het Sint-Gillisplein. Anderen vinden dan weer de ecologische en sociale voordelen van reductie van het aantal parkeerplaatsen belangrijker (vergroening, ontmoetingsplaatsen).

- b. De veiligheid wordt ook in het gedrang gebracht door foutparkeerders, zeker in de schoolomgeving. We pleiten voor efficiëntere handhaving.
- c. Ook in de omgeving van beide bakkers (Sint-Gillisplein, Sint-Barbarastraat) is het onveilig en moeilijk te kruisen. Zeker in het dorp staan auto's verkeerd geparkeerd. Kunnen parkeervakken hier iets doen?

(4) **Overdreven snelheid**

De klachten over overdreven snelheid in de dorpskern, ook in zone 30-straten, blijven binnenkomen, o.m. via de werkgroep RO en het Kinderparlement. In het verleden heeft de stad enkele voorstellen voor snelheidsbeperking geweigerd omdat metingen aangaven dat de kritische grens niet werd bereikt. Het onveiligheidsgevoel is uiteraard subjectief, maar daarom niet minder reëel. We bevelen aan:

- a. zone 30 in de hele dorpskern
- b. meer verkeersremmende maatregelen
- c. markeringen op de rijweg
- d. een efficiëntere handhaving (frequente controles, camera's).

(5) **Fout parkeren**

De veiligheid wordt ook in het gedrang gebracht door foutparkeerders, zeker in de schoolomgeving. Ook in dit verband pleiten we voor efficiëntere handhaving.

6.2 Concrete verkeersproblemen

Hieronder sommen we de belangrijkste verkeersproblemen op waar we weet van hebben (gemeld aan de werkgroep Mobiliteit van het Kumtichcomité of rechtstreeks aan de stad, en nog niet opgelost). De te talrijke klachten over de slechte toestand of het ontbreken van fiets- en voetpaden laten we op een paar uitzonderingen na onvermeld, want die gelden voor zo goed als alle straten.

(1) **Groenhofstraat en schoolomgeving**

“De aanwezigheid van de vrije basisschool Vroenhof in het projectgebied vraagt om aangepaste ingrepen inzake verkeersveiligheid. [...]. In de schoolomgeving moet vooral de veiligheid van de fietsers verbeterd worden door aangepaste fietsinfrastructuur, waarbij werk gemaakt wordt van een schoolstraat, veilige oversteken en een autoluwe wijk.” (Projectdefinitie, p. 31-32)

- a. Schoolstraat organiseren aan het eerste stuk van de Groenhofstraat. Die is vijf jaar geleden al beloofd. In 2023 en 2024 is die intentie op het jaarlijkse overleg van Kumtichcomité met schepen en mobiliteitsambtenaar bevestigd.
- b. In afwachting en als zone 30 niet veralgemeend kan worden, toch vlak voor en vlak na de schooluren de zone 30 uitbreiden naar de hele schoolomgeving, inclusief het Sint-Gillisplein, waar veel kinderen de oversteek maken.
- c. Er zijn klachten van senioren over kleine niveauverschillen in de nieuw aangelegde stoep.
- d. In de bocht naar de Leuvenselaan aan het Medekersveld nemen auto's vaak veel te snel de bocht. Voorstel kinderparlement: de 'vluchtheuvel' die geveerd is op de straat en waar de mensen gewoon overrijden, vervangen door een groen heuveltje, een verhoging dus waar de auto's echt omheen moeten rijden. Hierbij zal wel rekening gehouden moeten worden met landbouwvoertuigen, bussen en vrachtwagens.

(2) **Kapellenblokstraat (Breisem)**

Het wegdek is in slechte staat.

(3) **Kauterstraat**

In deze hoofdstraat wordt vaak te snel gereden.

(4) **Keibergpad**

Het fiets-en-wandelpad Keibergpad (tussen Keibergstraat en Leuvenselaan) zou opgewaardeerd kunnen worden. Het pad wordt vaker gebruikt door wandelaars en fietsers dan vroeger nu de dokterspraktijk De Mene recht tegenover het pad ligt, aan de Leuvenselaan. Nu is het een aardeweggetje met een te steile helling aan de kant van de Keibergstraat en als het geregend heeft ligt het er gevaarlijk glad bij. Opwaardering zou het comfort en de veiligheid van de wandelaars en fietsers ten goede komen, de zone rond het woonzorgcentrum ontsluiten en voor verlichting zorgen van de parkeerproblematiek aan dokterspraktijk.

(5) **Keibergstraat**

De smalle straat is nu zeer gevaarlijk voor fietsers, en ook lastig voor auto's die elkaar niet kunnen kruisen. En ook gevaarlijk voor voetgangers als auto's slecht geparkeerd staan (half op de stoep). Kan er niet beter een eenrichtingsstraat van gemaakt worden?

(6) **Kerkomstraat (Breisem)**

- a. Eerste deel, vanaf Leuvenselaan (Proxy Delhaize). Hier zijn in 2024 geen snelheidsremmers aangebracht. Gevolg: nog altijd te veel, te zwaar en te hard rijdend vrachtverkeer met name naar zandgroeve in Kerkom (van Godts, Vanschoonbeek, Janssens...). Door de verzakkingen en kapotte wegdek, is er bovendien heel veel geluidshinder en de trillingen hebben naar verluidt bij een aantal huizen al schade veroorzaakt.
- b. Ter hoogte van Koffiestraat, aan de glasbollen: als hier een leuke ontmoetingsplek van gemaakt kon worden, zou dat hardrijders tot een vriendelijker snelheid kunnen aanzetten. Zie boven, RO.
- c. Er zijn geen zebrapaden. Er wordt er zeker een gevraagd ter hoogte van de Billighoutstraat om wandelaars veilig naar Boterveldweg te laten oversteken en het hier veel kindvriendelijker te maken. Hier is ook ruimte om een groen pleintjeseffect te creëren (op de huidige kasseistrook), dat ook snelheidsremmend kan werken.
- d. Vanaf de grens met Kerkom: straatbeeld dat nu aanwezig is in Kerkom, doortrekken naar Breisem. D.w.z. fietspad verder door laten lopen. Voetpaden en straatbeplanting en parkeerplaatsen.
- e. De kruising Kerkomstraat-Roosbeekstraat veiliger maken. Dit is een oversteekplek van het fietsknooppuntnetwerk.

(7) **Kuntichstraat**

- a. De vaak ononderbroken rij geparkeerde wagens bemoeilijkt het verkeer (straat is te smal om auto's tegelijk in twee richtingen door te laten) en maakt stationeren bv. om minder mobiele personen te laten uitstappen bij de tandarts, onmogelijk. Anderzijds zorgt dat ervoor dat auto's er niet te snel kunnen rijden.
- b. Regelmatig klachten over frequent zwaar doorgaand vervoer (vrachtwagens en landbouwvoertuigen).

(8) **Maalderijweg**

- a. De brug is berucht. Zowel voetgangers als fietsers lopen er noodgedwongen op de openbare weg, hoewel het er behoorlijk druk kan zijn. De toestand van het wegdek is erbarmelijk zodat je bijna in het midden van de straat moet fietsen. Het niveauverschil (opkant) tussen wegdek en goot bedraagt 3 tot 5 cm.

- b. Op het kruispunt met Sint-Barbarastraat en Hoxemsesteenweg veroorzaakt de voorrang van rechts een gevaarlijke verkeerssituatie, zeker voor fietsers. De voorrang wordt er meestal niet verleend. Voorstel: afschaffen en STOP-borden plaatsen.

(2) Leuvenselaan

Dat de Leuvenselaan soms een 'sterfweg' wordt genoemd, zegt genoeg. Het is dé mobiliteitsschande van Kumtich. Levensgevaarlijk voor voetgangers en fietsers. We weten dat deze horrorweg een gewestweg is, maar hopen toch dat het nieuwe bestuur er alles aan zal doen om de gewestelijke instanties onder hoge druk te zetten. Er moet heel dringend gezorgd worden voor:

- a. Echte, veilige fietspaden. Niet van die smalle strookjes rijweg waarvan je weggeblazen wordt door het voorbijrazende verkeer. Fietsen is hier zo goed als onverantwoord.
- b. Voetpaden aan beide kanten. Toegankelijkheid bestaat hier niet.
- c. Veilige oversteekplaatsen aan de Paependaalstraat, Kerkblok en het Keibergpad (dokterspraktijk De Mene). Met blindegeleidetegels en met vluchtheuvels (zoals nu ter hoogte van de Kerkomstraat).
- d. Betere aanduiding van de zone 50. Het regent klachten over te snel rijden in de huidige 50km-zone. Weinig chauffeurs trekken zich iets aan van de snelheidsbeperking (waarschijnlijk omdat ze zich er niet van bewust zijn).
Het AWW heeft in oktober 2023 laten weten dat het onze vraag naar extra verkeersborden zou onderzoeken (KM-2023-30893) en dat het indien nodig de aanpassing zou opnemen in de planning.
- e. Strengere handhaving. Voetgangers klagen erover dat auto's en bussen niet stoppen aan de zebrapaden.
- f. Verlaging van de borduren aan de oversteekplaats ter hoogte van de Kerkomstraat en Groenhofstraat, ten behoeve van fietsers en voetgangers met buggy's, rollators, enz., maar vooral voor minder mobiele mensen. Aan het zebrapad tussen Groen- en Kerkomstraat, en rechtover de 'monding' van de Groenhofstraat, voor overstekende fietsers.
- g. Voorsorteerstroken aan verkeerslichten aan Kumtichstraat, kant Vissenaken. Het AWW meldt recent (31/1/2025) dat het een grondige vernieuwing van dit kruispunt, maar dat de werken *pas na 2025*) zullen starten:
 - Fietspaden: Verhoogd en met aparte fietsoversteken in de toekomst.
 - Bushaltes: Worden verplaatst en toegankelijk gemaakt.
 - Herinrichting kruispunt: Het kruispunt wordt ingesnoerd om meer ruimte te creëren voor fietsers en voetgangers.
- h. Reparatie aan rijweg ter hoogte van de hoek met Kauterstraat. Doordat betonplaten niet goed op elkaar aansluiten, is er geluidsoverlast voor de directe omwonenden.

(3) Sint-Barbarastraat

- a. Sluipverkeer en zwaar verkeer (richting Willebringen en E40) tegengaan. Eventueel in Willebringen (Boutersem) nagaan hoe daar het zwaar verkeer toegelaten en geleid wordt.
- b. Er zijn zeer veel klachten over overdreven snelheid in de 30km-zone in de Sint-Barbarastraat, van kinderen en volwassenen. Hier zouden wegmarkeringen en andere maatregelen zeker op hun plaats zijn.
- c. Als je Kumtich vanaf de Maalderijweg via de Sint-Barbarastraat binnenrijdt, heb je als weggebruiker geen goed zicht op het verkeer dat ter hoogte van Hof Ter Kameren vanuit de Spoorwegstraat komt.
Zou een spiegel daar geen oplossing voor kunnen bieden?
Een verkeerseilandje kan misschien ook al iets aan de snelheid hier doen op dit T-kruispunt.

- d. Parkeerperikelen naar de kant van de Maalderijweg toe. De straat is er smal en sommigen parkeren voor een garage zodat de bewoner niet of zeer slecht kan uitrijden. Ook staan auto's er vaak geschrinkt geparkeerd zodat grote machines (landbouw) bijna niet door kunnen.

(4) **Sint-Gillisplein**

- a. Voor een landelijk dorp komt er veel en zwaar verkeer door het centrum. Het devies is dus: doorrijdend verkeer beperken en trager maken. Een van beide wegen langs de vluchtheuvel met de boom opheffen, zou kunnen helpen (maar zie de discussie in 3.4 en 4.1).
- b. In het stuk tussen vluchtheuvel en Kumtichstraat (met o.m. een bakkerszaak) staat vaak een ononderbroken rij auto's en wordt tijdens piekmomenten voortdurend af- en aangereden, waardoor auto's vaak op het voetpad rijden om tegenliggers door te laten, in plaats van gewoon even te wachten.
- c. De elektriciteitscabine aan ONS staat heel dicht bij de rijbaan. De deur ervan gaat naar buiten open, wat hinderlijk kan zijn voor passerende weggebruikers.

(5) **Spoorwegstraat**

- a. Er zijn veel klachten over overdreven snelheid in de 30km-zone in het stuk van Maalderijweg tot Sint-Barbarastraat. Ook hier zouden wegmarkeringen en andere maatregelen zeker op hun plaats zijn.
- b. Het wegdek is in slechte staat. De hele straat vertoont groeven die door het zware verkeer in brokken worden gereden. "De ganse straat is één groot lappendeken."

(6) **Tassinstraat**

- a. Zeker in het eerste bewoonde stuk richting Willebringen wordt te hard gereden. Uit metingen van de stad in 2024 bleek dat in de 70km-zone in de Tassinstraat de V85 (snelheid die 85% van de bestuurders niet overschrijden) 71 km/h was, maar in de 30km-zone was het 42 km/h. Is dat niet genoeg om maatregelen te nemen? Een van de voorstellen is om op het stuk naar Willebringen toe parkeervakken aan te brengen.
- b. Tunnel in slechte staat: zie 3.4 en 7.2.

(7) **Vondelstraat**

Hier zijn in 2023-2024 snelheidsmetingen gebeurd op drie plaatsen, waaruit bleek dat de meeste chauffeurs (minstens 85 procent) zich aan de snelheidsbeperking houden. Daarom is beslist om hier geen bijkomende maatregelen te nemen. De 15 overige procent vergroten wel de verkeersonveiligheid.

6.3 **Openbaar vervoer**

We pleiten voor

- a. betere busopstapplaatsen met faciliteiten voor minder mobiele mensen;
- b. een hoppinpunt aan het Sint-Gillisplein;
- c. herstel van de directe busverbinding met Gasthuisberg, zoals voor de reorganisatie van 2024.
- d. verbinding met het centrum: voor senioren of mensen die slecht ter been zijn, is een wandeling naar de markt of het stadhuis niet evident. Als een verbinding met de gewone bussen van De Lijn niet mogelijk is, dan is het misschien wel mogelijk met de buurtbusjes, waarvan sprake in het bestuursakkoord (p. 21 en 61). In het seniorenparlement van 13 januari werd hier heel enthousiast op gereageerd.

6.4 Opvolging klachten

De werkgroep Mobiliteit probeert de lokale mobiliteitsproblemen zo goed mogelijk te inventariseren en op te volgen, maar dat is niet altijd eenvoudig. Het inventariseren en melden aan de stad is geen probleem voor de klachten die via het Kumtichcomité binnenkomen: via onze website, van kinder- of seniorenparlement of persoonlijke communicatie. Van klachten die dorpsgenoten rechtsreeks via het meldpunt van de stad melden, hebben we geen weet tenzij de indieners ons daarvan op de hoogte brengen.

Een tweede probleem is de opvolging. In 2023 en 2024 hadden we telkens een overleg met de schepen en mobiliteitsambtenaar, maar tussendoor krijgen we veel vragen naar de stand van zaken.

We zijn dan ook heel enthousiast over het plan van het stadsbestuur om een platform te installeren dat permanente opvolging mogelijk maakt.

“We willen héél snel een beter meldingsplatform koppelen aan een vernieuwde website van de stad. Dat platform moet de Tienenaar in staat stellen problemen te melden en zicht te krijgen op de opvolging. Burgers en stadsdiensten moeten op een kaart meteen een overzicht kunnen krijgen van de uitdagingen, de opvolging en de vooruitgang. Fixmystreet is in dat opzicht een goed voorbeeld en kan gekoppeld worden aan Topdesk.” (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 48)

We vragen ons wel af of het mogelijk zal zijn álle klachten over Kumtich te volgen, ook die die niet via het Kumtichcomité zijn ingediend.

7 HANDEL

Handel moet niet beperkt blijven tot het stadscentrum, we willen handel in zoveel mogelijk buurten en dorpen. We zullen buurt per buurt nagaan hoe we handelaars kunnen ondersteunen, en samen met de buurtraden onderzoeken of er draagvlak is voor specifieke handel. We willen graag weer buurtwinkels zien en horeca buiten het centrum ondersteunen, omdat een goede bistro of winkel vaak meer bijdraagt aan de buurtopbouw dan een buurtwerker. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 38)

(1) Markt

Er is vraag naar een markt, bv. weekendmarkt, op het nieuwe kerkplein of in het Buurtpark (op de nieuw aan te leggen parking). Dat zou o.m. interessant zijn voor mensen die niet meer naar de markt in Tienen kunnen met de bus).

(2) Geldautomaat

Er is dringend nood aan een geldautomaat in Kumtich, vooral voor de senioren en minder mobiele mensen in het algemeen. Onlangs heeft de verantwoordelijke organisatie Batobin echter laten weten dat die er niet komt. Er is er nu een in Tienen Nieuwstraat en er komen er twee bij: aan het Carrefourcomplex en in Oplinter¹⁵. Voor Kumtich verandert dat niets en dat is zeer frustrerend voor de betrokken doelgroepen.

We vragen met de grootste nadruk aan het gemeentebestuur om alle mogelijke inspanningen te doen om een betaalautomaat te krijgen in Kumtich (en andere deelgemeenten). Het Bestuursakkoord 2025-2030 belooft veel aandacht voor de senioren en mensen met beperkingen. Hier ligt een uitgelezen kans om een belangrijke verbetering te realiseren voor deze doelgroepen.

(3) Administratieve ondersteuning

Waar de stad ondernemers mee zou kunnen helpen, is bij het 'navigeren' doorheen het administratieve landschap in Vlaanderen/België.

Een ondernemer:

"Ik herinner me dat we in 2023 de vraag gesteld hebben of er een mogelijkheid was om wegwijzers te plaatsen aan de steenweg. Er werd toen meegegeven dat de gemeente hier niet voor bevoegd is, omdat dit een gewestweg is. Feitelijk is dit zeker correct en mits opzoekwerk zou ik vermoedelijk wel vinden hoe en waar dit aangevraagd kan worden, maar wegens tijdgebrek is dat er nooit meer van gekomen. Het zou heel erg helpen als de stad kan begeleiden/ondersteunen met dit soort vragen."

¹⁵ Mail van Team Batobin aan Kumtichcomité (18/02/2024).

8 VEILIGHEID

(Voor verkeersveiligheid: zie hoofdstuk 6 Mobiliteit.)

(1) Buurtpreventienetwerk

Kumtich is aangesloten bij het Buurtpreventienetwerk (coördinatie door een bestuurslid van het Kumtichcomité), maar tijdens de dorpsvergadering bleek dat velen er niet van op de hoogte zijn. Lokaal zou het Kumtichcomité voor meer bekendheid kunnen zorgen, maar nog meer impact zou promotie door de stad hebben.

(2) Tunnel Tassinstraat

De tunnel is vuil, soms slecht of zelfs niet toegankelijk door stilstaand water (zie 3.4). Hij geeft ook een onveiligheidsgevoel doordat er geen verlichting is en dus 's avonds en 's nachts heel onveilig is. Maar ook overdag schrikt hij voetgangers af omdat hij er zo verwaarloosd bij ligt. De met graffiti besmeurde wanden zijn vies en aanstootgevend. Daarom hebben we al in 2022 voorgesteld aan het toenmalige stadsbestuur om de tunnelwanden te verfraaien met een muurschildering. Daar bleek toen een budget voor te zijn, maar er waren nog kandidaten. We hebben er niets meer over vernomen. Mogelijk heeft dat te maken met technische problemen, want in de huidige toestand zijn de wanden vaak nat. Een reden te meer dus om in overleg met Infrabel werk te maken van een herstelplan voor de tunnel. Zie ook 3.4 en 4.4.

9 VERENIGINGSLEVEN

9.1 Verenigingen in Kuntich

De Kerstvrienden
De Vrienden van Breisem
Gezinsbond Kuntich
KLJ Kuntich
Koninklijke Harmonie Onze Taal
Kuntichcomité
KVLV Kuntich
Landelijke Gilde Kuntich
OKRA Kuntich
Toogvrienden
Trip-Trap
Vriendenkring VBS Groenhof

Opmerkingen

- a. Niet vermeld zijn Tiense organisaties (zoals het Tiense Trappers Cycling Team) en organisaties die geen activiteiten voor het dorp organiseren, zoals Centrum Kuntich vzw, dat enkel het ontmoetingscentrum beheert.
- b. Op de stadswebsite staat bij de Kuntichse verenigingen ook het koor Jubilate, maar de woordvoerder laat weten dat dat nu een Vissenaakse vereniging is.

9.2 Nood aan promotionele ondersteuning

(1) Tijdschrift

Hoewel er heel wat gebeurt in Kuntich, is niet iedereen daar altijd van op de hoogte. Het Kuntichcomité organiseert veel, maar ondanks de driemaandelijke programmaflyer en digitale nieuwsbrief (tot eind 2024), de berichten op Facebook en de website, de mails aan wie aangemeld is op onze mailinglist (de vroegere 'leden', maar nu iedereen die wil), zijn er geregeld klachten.

Daarnaast is er de vraag van andere verenigingen aan het Kuntichcomité om ook hun activiteiten te promoten. Een gezamenlijke programmaflyer zou zinvol zijn, maar die moet dan uitgebreider zijn dan de huidige, met alle gevolgen van dien: duurder, meer overleg nodig. Die formule overstijgt voorlopig de mogelijkheden van het Kuntichcomité.

Voor een oplossing, die alle buurten en deelgemeenten goed uit zou komen, kijken we naar het stadstijdschrift Tiens, een mooi vormgegeven publicatie dat alle tienenaars in de bus krijgen, maar vooral een pr-instrument voor de stad. Het is beperkt van omvang en het informatiegehalte is vrij laag of toch eenzijdig. Informatie over de deelgemeenten en hun verenigingen is schaars.

Tegelijk is er nood aan een algemener, populairder informatiekanaal, waar o.m. alle activiteiten van de verenigingen worden opgesomd. Een voorbeeld is het tweemaandelijks infoblad van Lubbeek, waarin alle verenigingen hun activiteiten kunnen kenbaar maken: <https://www.lubbeek.be/Infoblad>

(2) Digitaal forum

Natuurlijk zijn er ook online mogelijkheden. In het Bestuursakkoord 2025-2030 wordt een stadsforum in het vooruitzicht gesteld, maar dat lijkt een andere bedoeling te hebben:

Digitaal forum: een internetplatform waarop burgers ideeën kunnen lanceren en andere burgers deze kunnen aanvullen en bekrachtigen. Langs dit platform zullen we ook geregeld bevestigingen organiseren. (Bestuursakkoord 2025-2030, p. 7)

Een eenvoudig alternatief is een uitbreiding van de stadswebsite met een pagina voor de activiteiten van de verenigingen. Die zou echter een tijdschrift niet vervangen. Er zijn nog altijd mensen zonder toegang tot het internet en zelfs wie wel digitaal vaardig is, schuimt niet altijd spontaan het internet af. Een digitaal forum zou wel een mooi complement kunnen zijn van het tijdschrift, waarin dan voor meer info verwezen wordt naar het internet.

(3) **Publiciteitsborden**

De stad zou opnieuw publiciteitsborden (infoportieken) kunnen plaatsen: niet enkel op het Sint-Gillisplein, maar ook op de invalswegen van het dorp. Er stond er een op het Sint-Gillisplein, maar dat werd verwijderd voor werken rond de rode beuk (en nog niet teruggeplaatst).

9.3 Nood aan andere ondersteuning

(1) **Materiaal**

Er is vraag naar betere mogelijkheden om materiaal van de stad te gebruiken: hekken, tenten, geluidsinstallaties, mobiele wc's... of begeleiding bij het huren van materiaal bij andere instanties (mobiele wc's, lichtinstallaties...).

(2) **Behuizing**

Hierover is in het hoofdstuk over Ruimtelijke Ordening al veel gezegd. De verenigingen hebben ruimte nodig om samen te komen én om materiaal op te slaan. Een ruim buurthuis zou een oplossing kunnen zijn voor veel verenigingen.

(3) **Onze Taal**

Twee suggesties van KH Onze Taal (dorpsvergadering 20/1/2025):

- Kan de Tiense muziekkacademie geen antennes in de deelgemeenten plaatsen bv. voor notenleer.
- Er is in Tienen nood aan betaalbare ruimtes om concerten te spelen. De Manège is al heel groot (350 p.) en de huurprijs is hoog.

(4) **Kumtichcomité – Buren voor Buren**

Voor de stedelijke werking is een centrale coördinatie nodig: zie 2.3 en bijlage 1.

10 ERFGOED EN TOERISME

(1) Algemeen

We juichen alle initiatieven toe om ons erfgoed te promoten. Lokale vrijwilligers kunnen daarbij hand-en-spandiensten leveren, zoals in 2023 bij de tentoonstelling over de (ingestorte) spoorwegtunnel, die ondersteund werd door het Kumtichcomité.

(2) Trage wegen

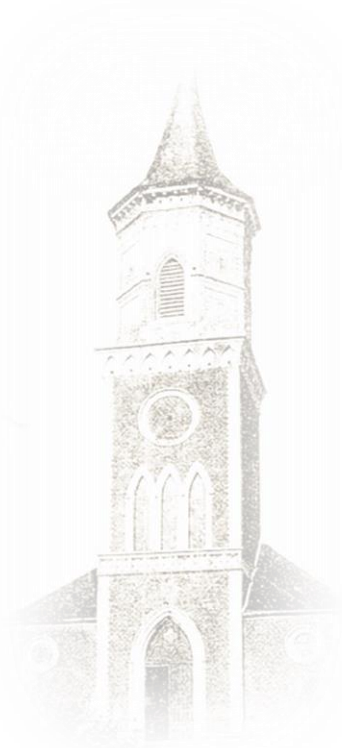
We kijken uit naar het Tiense tragewegenplan dat tegen midden 2025 afgerond zou zijn¹⁶. Ook verdere naamgeving van die toegankelijke wegen en bijbehorende naambordjesvoorziening, zoals voor het recente *Kradelbospad*, zou interessant zijn voor wandelaars en de ontwerpers van wandelroutes.

(3) Geleide wandelingen

Zou het wandelingenaanbod van de Tiense Gidsenbond niet uitgebreid kunnen worden met een of meer wandelingen in Kumtich? Voor de hand liggende thema's zijn de spoorwegtunnel, het Romeinse erfgoed, het religieuze erfgoed (kerk en kapel).

(4) Wandelroutes

Een nieuwe wandelroute of minstens een verwijzing naar de terrassen van Kumtich.

¹⁶ <https://www.tienen.be/nieuwe-naam-voor-vijftien-trage-wegen>

BIJLAGEN

BIJLAGE 1. Taakinvulling stadscoördinator Buren voor Buren Tienen

- Verwerking hulpvragen
 - Als hulpvragen bij de coördinator zelf binnenkomen: doorsturen naar de buurtcoördinator van de betrokken contrei.
 - Als hulpvragen bij de vrijwilligers terechtkomen: en als zij noch de buurtcoördinator een afdoend antwoord kan geven: antwoorden en/of op zoek gaan naar antwoorden, bv. bij stadsdiensten en adviserende organisaties/partners.
- Werving buurtcoördinatoren
 - In opbouwfase: mee op zoek gaan naar buurtcoördinatoren
 - Voor operationele contreien:
 - Vervangers zoeken als buurtcoördinatoren tijdelijk of definitief uitvallen
 - Contacten onderhouden met de buurtcoördinatoren
- Netwerk adviserende organisatie/partners uitbouwen en onderhouden
 - Ontbrekende organisaties contacteren, afspraken maken
 - Contact onderhouden met de organisaties/partners, o.m. door BVB te vertegenwoordigen in bestaande netwerken (Netwerk Senioren, netwerk Integratieoverleg, Samana...)
- Organiseren samenkomsten
 - Samenkomsten raad van buurtcoördinatoren
 - Vergaderingen bestuur
 - Vormingen voor de vrijwilligers
 - Waarderingsmomenten voor vrijwilligers
 - Intervisies vrijwilligers (logistiek én inhoudelijk coördineren)
 - Contactmomenten met adviserende organisaties/partners
- Externe communicatie: promotie
 - Promotieflyers voor alle contreien: opstellen in overleg met de buurtcoördinatoren, zorgen voor opmaak, druk en levering aan de buurtcoördinatoren
 - Website actueel houden
 - Facebookpagina actueel houden
 - Vertegenwoordiging beurzen
 - Contacten met pers
- Interne communicatie
 - Als lid van de raad van buurtcoördinatoren permanent contact houden met de voorzitter ervan. De RBC is immers verantwoordelijk voor het beleid.
 - Incidenteel contacten leggen met de buurtcoördinatoren: bij complexe hulpvragen, bij de voorbereiding van samenkomsten, voor het ontwerpen van promotiemateriaal, enz.
- Administratie
 - Verslagen vergaderingen, o.m. coördinatorenoverleg
 - Verzekeringen
 - Vrijwilligersovereenkomsten
 - Jaarverslag
 - Google Drive (of andere forum) aanvullen met documenten
- Onderzoek, studie
 - Ontwikkelingen volgen op het gebied van zorgzamebuurtwerking, integratie, armoede...
 - Vorming volgen
 - Buurtanalyses uitvoeren

BIJLAGE 2 Open vragen enquête buurtpark (februari 2025)

Bijlage 2.1 Andere voorstellen voor het buurtpark

Andere voorstellen voor het buurtpark

1	Graag een hondenloopweide in Kumtich
2	Combinatie van basket en voetbalveld of een panna kooi. Horen om een red coat met als ambassadeur Dries Mertens of Tom Soetaers
3	Graag een stuk goed afbakenen als hondenlosloopweide (min.1m60 hoog). Er gaan veel mensen wandelen in Kumtich met hun hond, maar er is nog geen enkele plaats in heel Kumtich waar je je hond even veilig los kan laten rennen. Dit is een must en mis ik echt als inwoner van dit dorp.
4	Klein afgesloten stuk voor hondenlosloop zou wel fijn zijn!
5	Honden weide....
6	Er zijn veel goede voorstellen, maar veel gaat van de gebruikers afhangen. Momenteel is het al moeilijk om te spelen voor de kinderen door de vele hondendrollen. Dat in een blote voetenpad, zandbak,... is nog erger.
7	Een hondenwandeling misschien ?
8	Vuilbakken, Parkingstrook behouden! Beperkte fietsenstalling.
9	Recyclagebakken meer vuilbakken verspreid over het terrein
10	Waterpartij zoals wadi of vijver of iets waar de kinderen met water mogen spelen, zou leuk zijn.
11	Elke keer dat we er langs komen is er niemand in het buurtpark ook niet op een zonnige dag in het weekend. Eerst de vraag stellen of het wel waard is om geld erin te investeren als het bijna niet wordt gebruikt. Speeltoestellen voor kinderen niet echt ideaal.
12	Misschien een toegangspoortje aan de bovenkant van het plein, om het wat oudere mensen die slecht te been zijn wat makkelijker te maken ook van het pleintje te genieten.
13	Hondenlosloopzone
14	Meer speeltuinen voor de kinderen, schommels ,wippen....
15	Starten met een aantal ingrepen die het comfort vergroten en geleidelijk aan uitbreiden met leuke projecten. Niet alles in 1 keer want dit is ook budgettair niet haalbaar.
16	Eventueel een losloopweide voor honden die goed omheind is met 2 poortjes zodat de honden niet weg geraken.
17	Hondenpoepbakken
18	Geen zandbak trekt katten om hun behoeften te doen aan heel vuil
19	Zeker wat meer speeltuigen, verharde parking zonder modder, zitbanken en schaduw

Andere voorstellen voor het buurtpark

20	Midden terrein ruimte laten voor festiviteiten, tent, markten, rommelmarkt enz
21	auto parking op grasdallen over de ganse lengte van het terrein (voor leerkrachten, ouders, duivenmelkers, Cafe,...). Camerabewaking. Wekelijks onderhouden. Vuilbakken met hondenpoepzakjes. GSM mast. Bord met regels (bv geen lawaai vanaf x uur, ..). Schaduwplekken.
22	Ons buurtpark moet geschikt worden voor alle leeftijdsgroepen : zowel voor kleine kinderen, voor pubers, voor jonge volwassenen, voor oudere volwassenen en voor senioren. Elke groep heeft zijn eigen behoeftes. Het moet ook mogelijk zijn om grote tenten te zetten, voor bvb dorpsfeesten en andere evenementen (ook voor alle leeftijdsgroepen) zodat er in alle seizoenen iets kan georganiseerd worden (waar men droog zit bij regen en waar men uit de zon kan zitten, als dat buiten niet mogelijk is, tijdens bvb : een optreden, een voorstelling van iets, een rommelmarkt of een ander evenement). Nu kan er alleen iets georganiseerd worden in de lente en zomer, als het mooi weer is, maar er kan nu niks gedaan worden in de herfst en winter. Dat is jammer.
23	We zien het wel . Gewoon gezellig, leuk samen kunnen vertoeven ! Dat alles leuk blijft bestaan zonder vandalisme . Ieder int oog houden !?!buurt enof regelmatig politie controle . Verder ok . Moet kunnen blijven .
24	Fietsenstalling niet vergeten. Vuilbakken aan de uitgang niet bedoeld voor huisafval. Hondenpoepafvalbak . Zeker geen hondenweiden wegens geurhinder en hygiëne voor de burens en buurtparkbezoekers. Ook regelmatig toezicht eventueel door vrijwilligers.
25	Gewoon zorgen dat dit een gezellige plek wordt waar jong en oud samen kunnen komen met extra aandacht voor kinderen en minder validen.
26	Met een basketbalpleintje gaan jullie heel veel kinderen blij maken. Het moet niet altijd voetbal zijn! Top idee!
27	Zandbak wordt gewoon een grote kattenbak, niet praktisch. Denk bij alle zaken die worden aangelegd/gedaan/gebouwd aan wat er nodig is voor onderhoud, wat de lange termijn gevolgen zijn. Ga uit van de 'slechtste' situatie waarbij geen vrijwilligers beschikbaar zijn. Zodat we nog jaren van het buurtpark kunnen genieten zelf al wordt het verwaarloosd.
28	AFGESLOTEN hondenloopstrook. er zijn ook mensen die bang hebben van honden.
29	Vooral toegankelijk voor rolstoelen
30	Een doorgang aan de achterkant voorzien. Dus niet enkel via de hoofdingang. Er zijn daar stroken van de gemeente.
31	Is er een mogelijkheid om een nieuw gebouwtje te zetten waar het sanitair in geplaatst kan worden en waar de jeugdbeweging gebruik van kan maken? Nog beter zou zijn om het huidige lokaal waar de Duivenclub zich in bevindt te integreren in het project van het buurtpark. Het buurtpark, het OC en het zeer drukke Dorpscafé zouden zo een wisselwerking kunnen hebben.
32	Ingang aan de achterkant
33	Werken door lokale mensen
34	Afwatering van het plein voorzien.
35	Ruime parking voorzien

Andere voorstellen voor het buurtpark

36	Electriciteit zodat er springkastelen kunnen geplaatst worden en er meer mogelijkheden zijn om evenementen te organiseren
37	Geen voertuigen op het plein .
38	Er is veel aandacht voor ecologie (dieren en planten) in 'onzen hof'. Laat het buurtpark een terrein zijn waar kan gespeeld worden (basketbalveld, speeltuigen, stuk gras met voetbalgoalen), met voldoende bomen voor schaduw en struiken om het terrein wat in te delen, picknickbanken en gewone zitbanken. Als er een skatepark zou komen: bedenk dan hoe er voorkomen wordt dat dit voor overlast zorgt (hangjongeren). Pas op met BBQ en over (brandgevaar). Niet iedereen gaat daar even verantwoord mee om. Fitnessstoestellen ed zijn niet nodig. Luxe. Mensen kunnen wandelen en dat is goede beweging. Zandbak is moeilijk hygiënisch te houden (katten). Blotevoetenpad kan gevaarlijk zijn als mensen er kwaad mee willen doen (drugspuitnaalden, glas, ...). Finse looppiste zou meer volwassenen naar het terrein lokken en zo indirect wat meer toezicht op het terrein creëren. Vlindertuin is eerder iets voor 'onzen hof'
39	vanuit een paar hoeken vanop de straat moet er een zeker overzicht blijven. inlandse hoogstam bomen en hoogstam fruitbomen
40	Ik vind alles wel leuk maar we hebben ook onze " hof " waar een deel kan gerealiseerd worden vlindertuin insectenhotel enz
41	Ik denk dat we het vooral open en multifunctioneel moeten houden, dus niet teveel opdelen in stukjes die elk een (te) specifiek doel hebben. Ook eens stilstaan bij de 'missie' van deze infrastructuur. Ik denk dan vooral aan ontmoeting en (voldoende populaire) sportbeleving in een aangenaam kader. Een ecologisch project moeten we er niet van willen maken, beter de energie en middelen inzetten voor een breder publiek.
42	Ik woon dichtbij en ben blij met de rust in de buurt. Ik vind het fijn als het, vooral dan 's avonds, rustig blijft.
43	Ruimte voorzien om evenementen te organiseren
44	Vuilbakken voorzien
45	Naast sanitair, ook electriciteitkast voorzien zodat bij evenementen daar elect. kan afgetapt worden.
46	Meer speeltuinen voor de kinderen
47	Tribune afbreken Verlichting Voldoende vuilbakken Reliëf op terrein aanbrengen (Speelheuvel - deadride en glijbaan langs heuvel naar beneden...) Petanque baan Veldje voor netbal of bathminton Leuke zitbanken
48	Ik sluit mij aan bij de ene persoon die reeds openlijk pleitte voor de ontwikkeling van de site tot nieuw schoolgebouw, maar met dien verstand dat er meteen ook nog een park bij kan worden voorzien. Het park is dan uiteraard de groene speelplaats. Het schoolgebouw dient in hoogbouw aan de straatkant te worden ingeplant met de groene zone achterin en errond . Die groene zone is dan wat kleiner dan het feitelijk bestaande buurtpark, maar zal ook meteen zeker meer worden gebruikt. Ruimte is schaars, duur en fel bevochten. Dus het maatschappelijk rendement van elke publieke ontwikkeling moet zo maximaal mogelijk zijn. Het is ook een unieke kans om een nagelnieuw en energiezuinig schoolgebouw in een groene en klimaatkoele omgeving in te planten. Om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn zullen we ooit daar naar toe moeten evolueren, ook met ons gans patrimonium. Voor de stad als eigenaar is dit geen aderlating, want de stad kan de grond van de bestaande school in ruil krijgen (meer sociale woningen,

Andere voorstellen voor het buurtpark

	uitbreiding seniorenflats, ...). Het klinkt wellicht allemaal wat SF, maar hoe meer je erover nadenkt, hoe meer koppelvoordelen en toekomstgerichtheid uit zo'n idee kan volgen. Bedankt om er goed over na te denken.
49	Misschien een deel afbakenen voor honden zodat de honden niet overal kunnen lopen (heel vaak wordt het buurtpark gebruikt als hondenlosloopweide. Wie ruimt de kaka op?) Goals niet kortbij huizen zetten aub. Overvliegende ballen zijn storend voor ouderen, worden dan aangesproken om de bal terug te gooien of ze komen aanbellen of lopen in de tuin op zoek naar de bal. Is not done (veiligheidsgevoel!). Genoeg afvalbakken voorzien.
50	- Een stukje met zand met wat speeltuigen voor de kleinsten baby's/peuters/kleuters op: Bv: Schommel waar ze niet uit kunnen vallen. Een ronde lig schommel met wat diepte waar ze niet uit kunnen uitvallen. Laag speeltoestelletje met glijbaan. - Stukje met laag stromend water om in te spelen en te ploeteren - Bankjes aan de plaats waar de kinderen kunnen spelen zodat we ze wat in het oog kunnen houden. Mijn zoontje heeft ASS en een mentale beperking. Voor hem zou dit leuk zijn. - Een stukje voor de grotere kinderen met grotere speeltuigen. Aan de hele andere kant van het terrein. Zodat de kleinsten kinderen niet overweldigd worden door de grotere kinderen. - Verboden honden: Omdat er heel wat mensen zijn die wat de honden achterlaten niet oprapen. Daar lopen onze kinderen dan door. Ook gevaarlijk omdat onze kinderen zouden kunnen gebeten worden. - Onze kinderen leren om te helpen in de moestuin te werken. Dingen leren te proeven die rauw mogen gegeten worden. - Veel vuilbakjes zodat er geen afval op de grond wordt gesmeten.
51	Wc. Als we komen spelen en de kinderen dringend moeten zijn we te laat tegen dat we thuis zijn :/
52	Nog wat meer relief aanbrengen ?
53	Veel fitnessstoestellen en ruimte om te lopen/sporten
54	Rekening houden met het onderhoud, dat dat doenbaar is vb bloembakken, oven, ... De plaats is niet echt geschikt voor sportterreinen als je de ruimte wilt gebruiken voor allerlei activiteiten. Maar snap wel dat kinderen een basketbalring, een skateruimte, een gesloten zandbak wel kunnen waarderen en hun ouders ook, maar dat mag niet veel plaats innemen, niet overheersen althans. Dit samen met een wilgentunnel, wat boomstammen , een doolhofje verspreid over het domein is ook wel leuk. Met bomen, planten ed tussen. Met banken en schaduwdoek, prima! Tip, een doolhof is leuk, maar je moet er wat zicht op hebben...
55	Zorgen voor een beetje natuurlijke schaduw zoals een paar bomen langs de kant. Zo blijft het terrein "open". Basketterrein is goed maar moeilijk vermits alles waterdoorlatend moet zijn. Basic sanitair moet voldoende zijn. Gilles is er ook nog. Die is meestal open behalve op woensdag. En dan verdient hij ook nog iets aan een drankje... Daarom toch iets basic voorzien voor de dagen dat hij gesloten is. Moestuin lijkt mij niet haalbaar. Of indien volledig afgesloten. Zelf doen leidt alleen maar tot commentaar. Laat de stad dat beslissen én doen.
56	trachten de jonge mensen wat meer te motiveren om mee te werken aan de initiatieven !
57	Duilelrek, gezellige hoekjes creëren, meer park sfeer
58	Open water bijv. een waterspeeltuin, voldoende schaduwplaatsen bijv. bomen, maar ook een dieper gelegen terrein, dat in geval van nood kan gebruikt worden om regenwater te bufferen - of aangelegd als permanent nat gebied of als een dieper liggend stuk (bijv. beachvolleybalveld) dat alleen in noodvallen volloopt.
59	Honden losloopweide - vuilbakken

Andere voorstellen voor het buurtpark

60	stuk van het terrein voorbehouden voor parking, ruimte voor eventuele kermis, andere feestelijkheden (tent) mogelijkheid om in open lucht te trouwen behoud van de petanquebaan goals om te voetballen, die er nu al zijn behouden of herinrichten. de veiligheid niet uit het oog verliezen, mogelijkheid om af te sluiten vanaf bepaald uur.
61	Honden verboden
62	Met de bewoners,kinderen,school
63	/
64	Een veilige ontspanningsterrein voor jong en oud met of zonder beperking. Voor iedereen toegankelijk. Met mogelijkheid om samen te zitten om eenzaamheid tegen te gaan....
65	Een stukje voorzien om honden te laten loslopen.
66	Prima voorstellen, bedankt!
67	Het moet toegankelijk zijn voor jong en oud maar vooral een veilige plaats waar onze kinderen onbezorgd kunnen spelen
68	Meer speeltuinen ook voor de kinderen niet alleen een schommel maar glijbaan en een wip ..
69	Ik zou opteren voor een onderhoudsvriendelijk buurtpark waar de kinderen gewoon kunnen spelen. Hun creativiteit wordt gestimuleerd als ze zelf spel moeten bedenken.
70	Nood aan hondenweide. Eventueel op het terrein van het Echopotje indien geen ruimte buurtpark.
71	Groen, natuur, toegankelijk
72	/
73	Tribune moet voor mij niet behouden blijven. Als ze toch wordt behouden, dan kan ze best overkapt worden en goed onderhouden worden.
74	Ideetjes: klimrek en klimtouwen
75	Aanwezigheid van vuilbakken voor het deponeren van verpakkingen van ter plaatse genuttigde eten of drank in te deponeren. Regelmatig ter plaatse activiteiten voorzien (vb. Barbecue,.....)
76	Momenteel is er een fietsparcours - een leuk idee maar het is niet goed gemaakt dat kinderen hier ook effectief op kunnen fietsen! Mits kleine aanpassingen (zoals de pumptrack aan de Zoete Water of het provinciaal domein in Kessel-Lo), kan dit fietsparcours een nieuw leven krijgen waar kinderen ook echt op kunnen fietsen!
77	Toegankelijk voor rolstoelpatiënten en mensen die moeilijk te been zijn: absoluut Zorg hierbij dat er geen auto's op het terrein kunnen komen. Hoekjes en kantjes zijn super leuk, maar lokken ook -vooral s avonds en s nachts- minder gewenst publiek => afsluitbaar maken? Zoals op Heldenland een bar die enkel door initiatieven geopend wordt??
78	Buurtpark zou in eerste instantie een plek voor de jeugd moeten worden. Voor natuur is er al Onze Hof. Het zou leuk zijn als er ook een jeugdhuis/jeugdlokaal zou kunnen komen.

Andere voorstellen voor het buurtpark

79	Als er voor een schaduwdoek zou gegaan worden, dan zou ik dat tijdelijk doen. En in plaats pleiten voor wat natuurlijke schaduw door bomen/struiken.
80	verharde van strook straatkant om de drankgelegenheden toe te laten zonder dat ze op gras moeten rijden en strook door het plein om eventuele standjes toe te laten (waar dat wandelpad zou kunnen voor dienen) geen lawaierige spelen aan de kant van de bewoners waar de tuin aan grenst, nu al genoeg met het voetbal terrein
81	een verharde strook naast de straatkant voor eventuele standplaats voor drank en een dwarse strook voor kraampjes bij grotere event die kan gebruikt worden als wandelpad de rest van het jaar, weinig kosten en zo wordt het gras minimum beschadigd

Bijlage 2.2 Wat kunnen de inwoners zelf doen?

Wat kunnen wij allemaal (kinderen, leerkrachten, ouders & buurtbewoners) zelf doen?

Wat kunnen de inwoners zelf doen?

1	Kinderen kunnen moestuin onderhouden en zwerfvuil opruimen
2	Het proper houden dus genoeg vuilbakken plaatsen
3	Ieder zijn afval opruimen, zorg dragen voor het park, maar ook bij kleine aanlegwerken, onderhoud van de moestuin,
4	Bloemen zaaien. Mee toezicht houden op properheid.
5	Als iedereen gewoon al begint met het respecteren/zorg dragen voor de spullen die er zijn, dan komen we al een heel eind 😊
6	Werkdag organiseren rond een bepaald project en op een fijne manier inkaderen, door bvb lunch met broodje en drankje aan te bieden. Verantwoordelijkheidsgevoel stimuleren rond netheid en zorg voor het park.
7	Bloemen zaaien, moestuin onderhouden, en aanleg.
8	Rondhangen, picknicken gewoon gebruiken en laten groeien
9	Aanleg planten, ontwerp uittekenen
10	Zoals hierboven beschreven, bij alles wat kan helpen.
11	Eigenlijk kan je heel veel zelf doen. Alleen de aankoop van materialen is een moeilijke zaak...
12	Beplanting
13	Aanlegplan en vrijwillige groene vingers, want zal moeten gezorgd worden voor eigen onderhoud. Niet teveel tellen op groendienst gemeente
14	Toezicht houden, poort op slot ik de nacht.
15	Samenzitten met lokale mensen die outdoor speeltoestellen fitnessen plaatsen en vele jaren ervaring hebben hiermee 😊
16	vrij houden van zwerfvuil (doen we nu al wekelijks); helpen bij de verdere aanleg, beplanting en inrichting; beheren van container/opslagplaats (doen we nu al) en eventueel (compost)toilet; snoeien van hagen ...
17	Gewoon ieder voor zich zorgen dat het proper blijft, andere er opmerkzaam op maken als ze iets weggooien. Dus vuilbakken zijn heel belangrijk. Bedankt dat we onze mening mochten geven en succes .
18	Eventueel een tuinbouwschool inschakelen (vb wijnpers, leuven). Zij moeten stages vinden.
19	aanleveren van stekken en planten
20	Veel bezoeken brengen help tegen vandalisme

Wat kunnen de inwoners zelf doen?

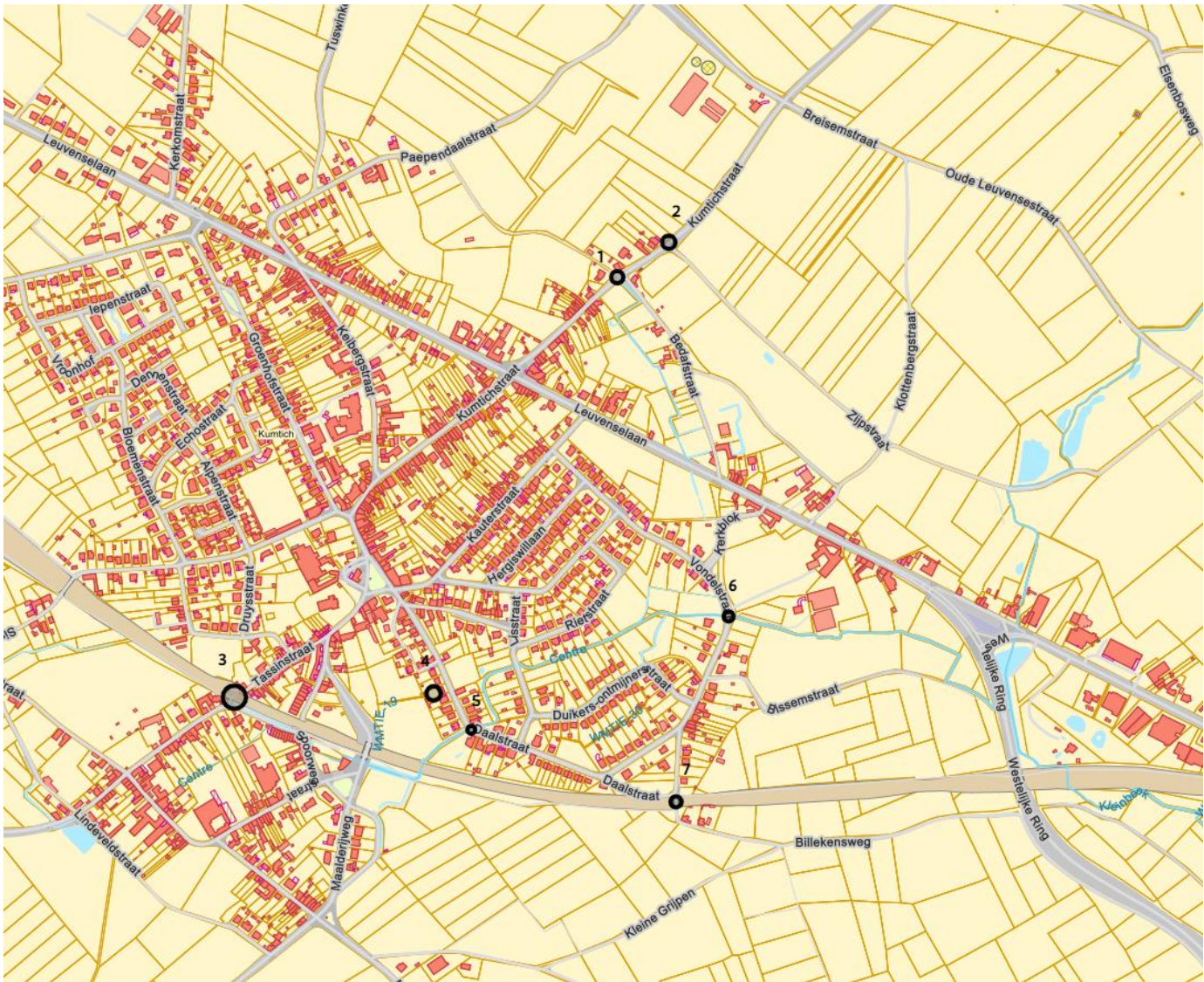
21	Onderhoud van het terrein (in een beurtrol)
22	Denk bij inplannen van struiken, bomen of moestuin.
23	Vangnetten voorzien daar waar met een bal gespeeld wordt.
24	- Verantwoordelijke aanduiden voor het leegmaken van de vuilbakjes - Beurtrol voor onderhouden moestuin voor wie dit graag doet. - Samen mee een ontwerp maken en zeker met de mensen met kinderen die weten waar de kinderen echt iets aan zouden hebben. - Helpen bij het opwaarderen van het buurtpark in de mate van het mogelijke. Voor sommige mensen is dat fysiek niet altijd even haalbaar.
25	Moestuin onderhouden , planten,.. geen afval achter laten ,..
26	Inzamelactie voor geld of materialen
27	Veel mensen kunnen wat komen helpen, maar de praktijk zegt ons dat we het heel haalbaar moeten houden.
28	zwerfvuilverrij houden, oogje in het zeil houden,
29	/
30	Van alles - maar er moet ook onderhoud van 't stad voorzien worden.
31	Geen copy paste van onzen hof, die is er al en vraagt veel onderhoud. Eerder ravotweide, activiteitenveld voor KLJ en gymveld voor de school
32	dit is de grootste opgave en vooral het onderhoud erna. dit laten wij aan ons voorbij gaan, gezien onze leeftijd
33	/
34	In school bevragen wat de kinderen zelf willen eventueel een tekening laten maken met hun ontwerp en hier ideeën uithalen. In het WZC gaan polsen wat hun met de bewoners naar het park zou lokken bv mogelijkheid om in de zomer ijsjes te gaan eten, wandelen, turnoefeningen
35	Zwerfvuil mee helpen opruimen.
36	Vooraf gebruik maken van het park!!!
37	Helpen bloemen zaaien de moestuin zelf planten ,
38	Hulp bieden bij onderhoud hiervan
39	Moeten leerkrachten zelf bekijken wat mogelijk is obv tijd, kennis, ...
40	Wss vrijwilligers uit het dorp om onderhoud perken en bloemen te onderhouden. Grotere werken(gazon maaien, snoeien, onderhoud/herstellen toestellen door de stad.
41	Het terrein proper houden.
42	Omliggende geïnteresseerde bewoners maximaal betrekken met eventuele evolutie naar een soort 'woonerf situatie' met facultatief rechtstreekse toegang mogelijk maken via de tuin (indien

Wat kunnen de inwoners zelf doen?

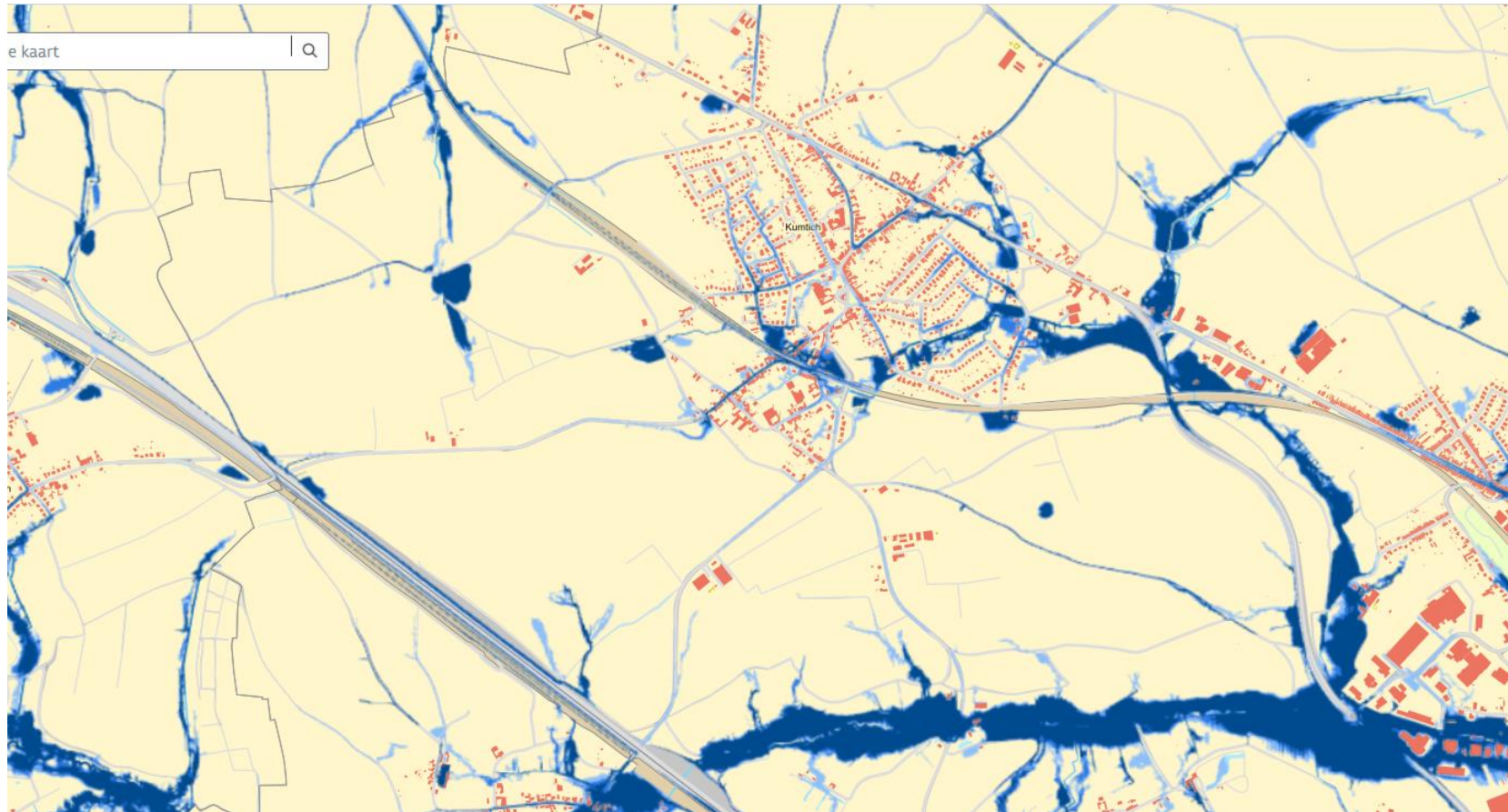
	aangrenzend)+ bereidheid tot opnemen van extra verantwoordelijkheden (voor onderhoud, gemeenschappelijke moestuin....).Natuurlijk blijft de vrije toegang en het openbaar karakter behouden.
43	Helpen bij muurschildering en overkapping voor tribune, aanleggen van finse piste, hangmatten ...

Bijlage 3. Kaarten bij hoofdstuk 5. Water

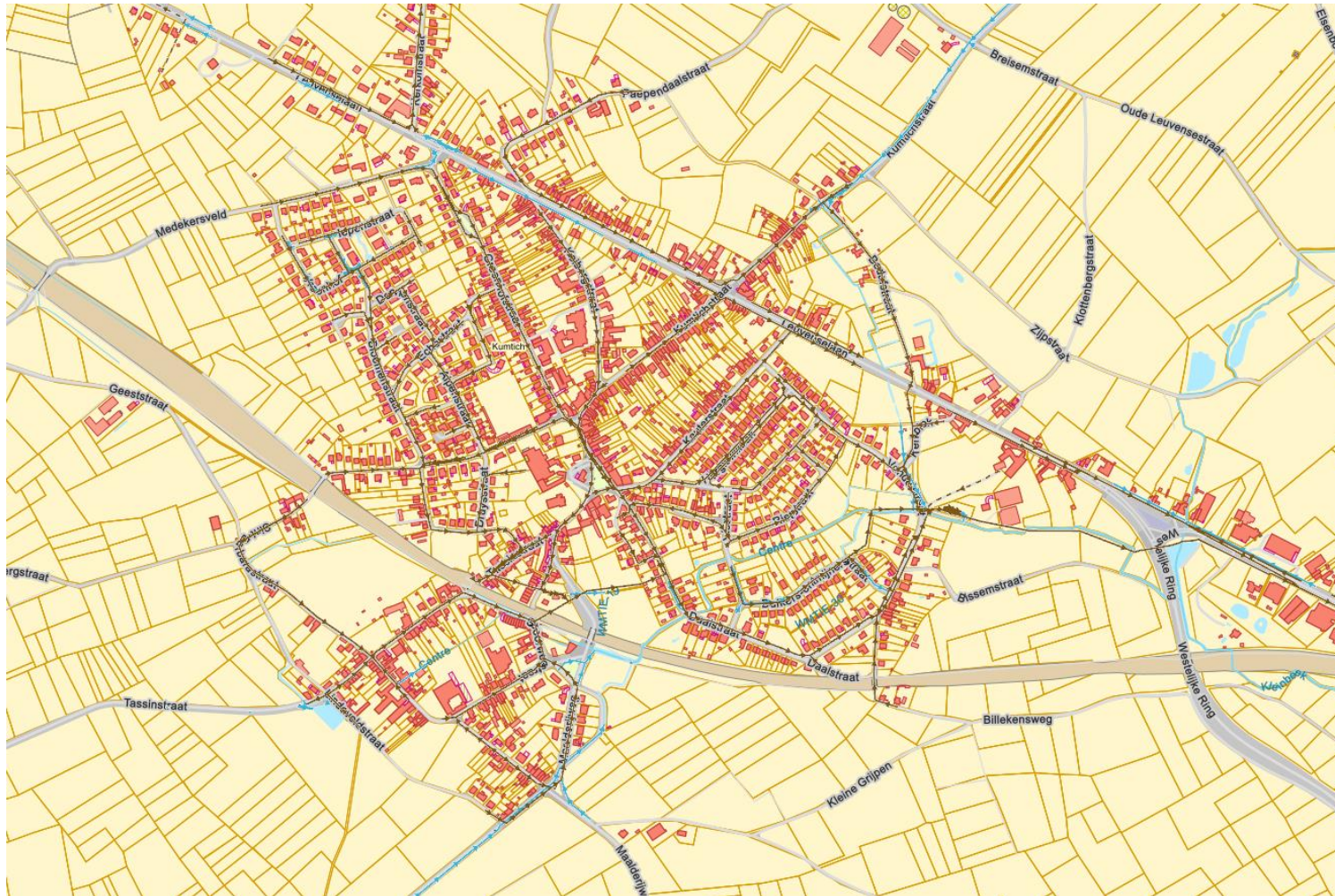
Kaart 1. Wateroverlastlocaties

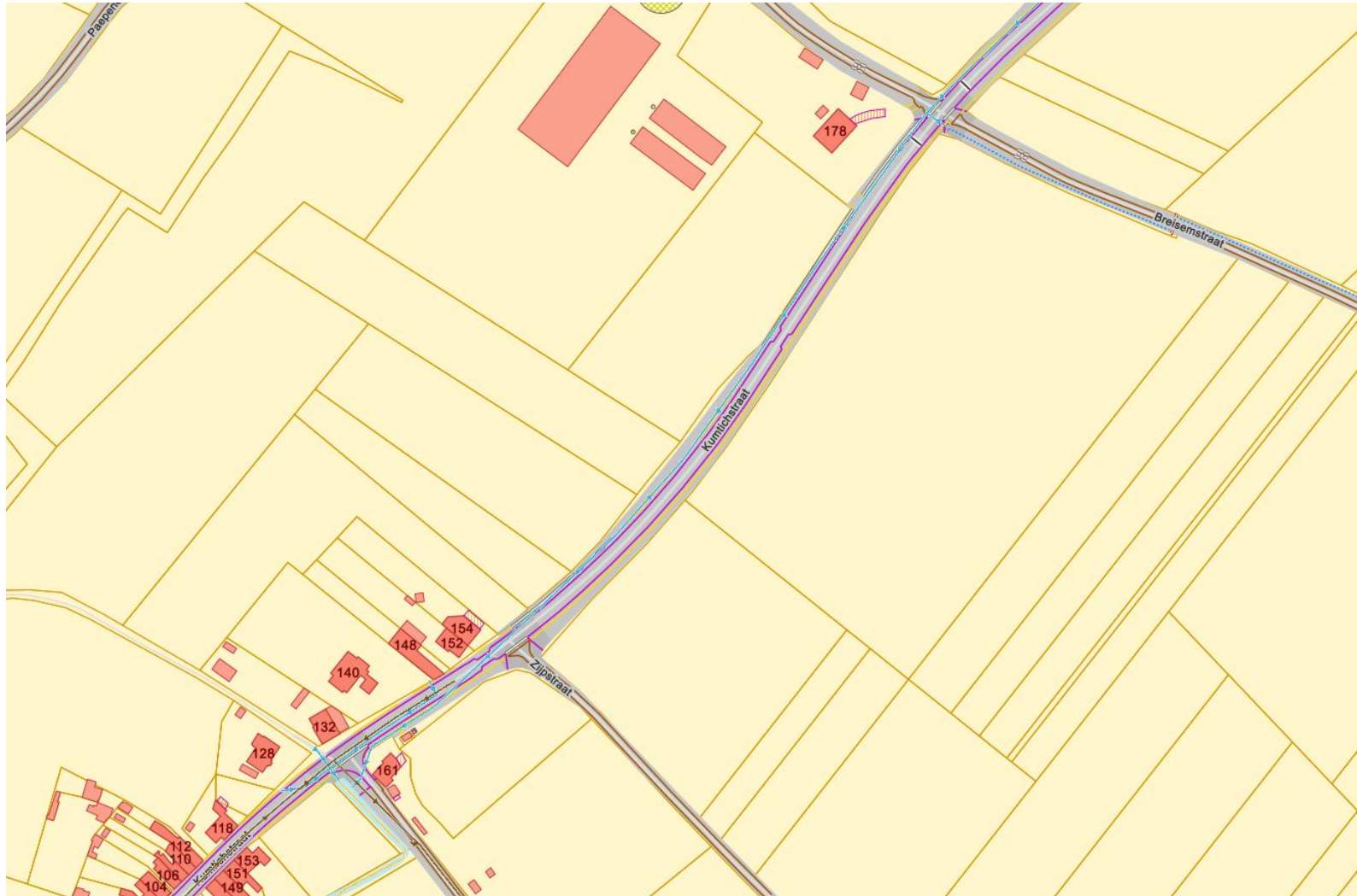
Kaart 2. pluviale overstromingskaart

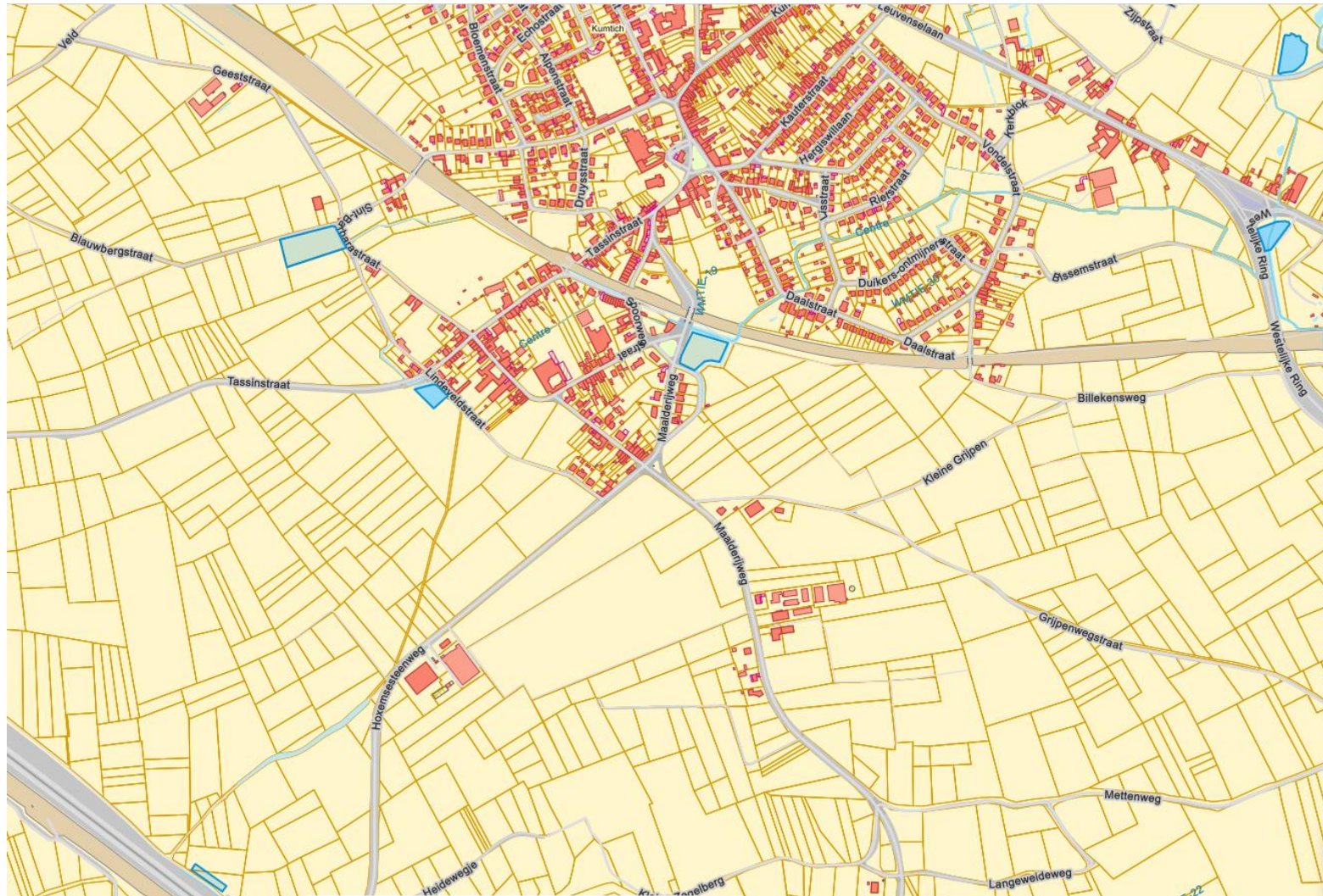
Kaart 3. Rioleringsstelsel

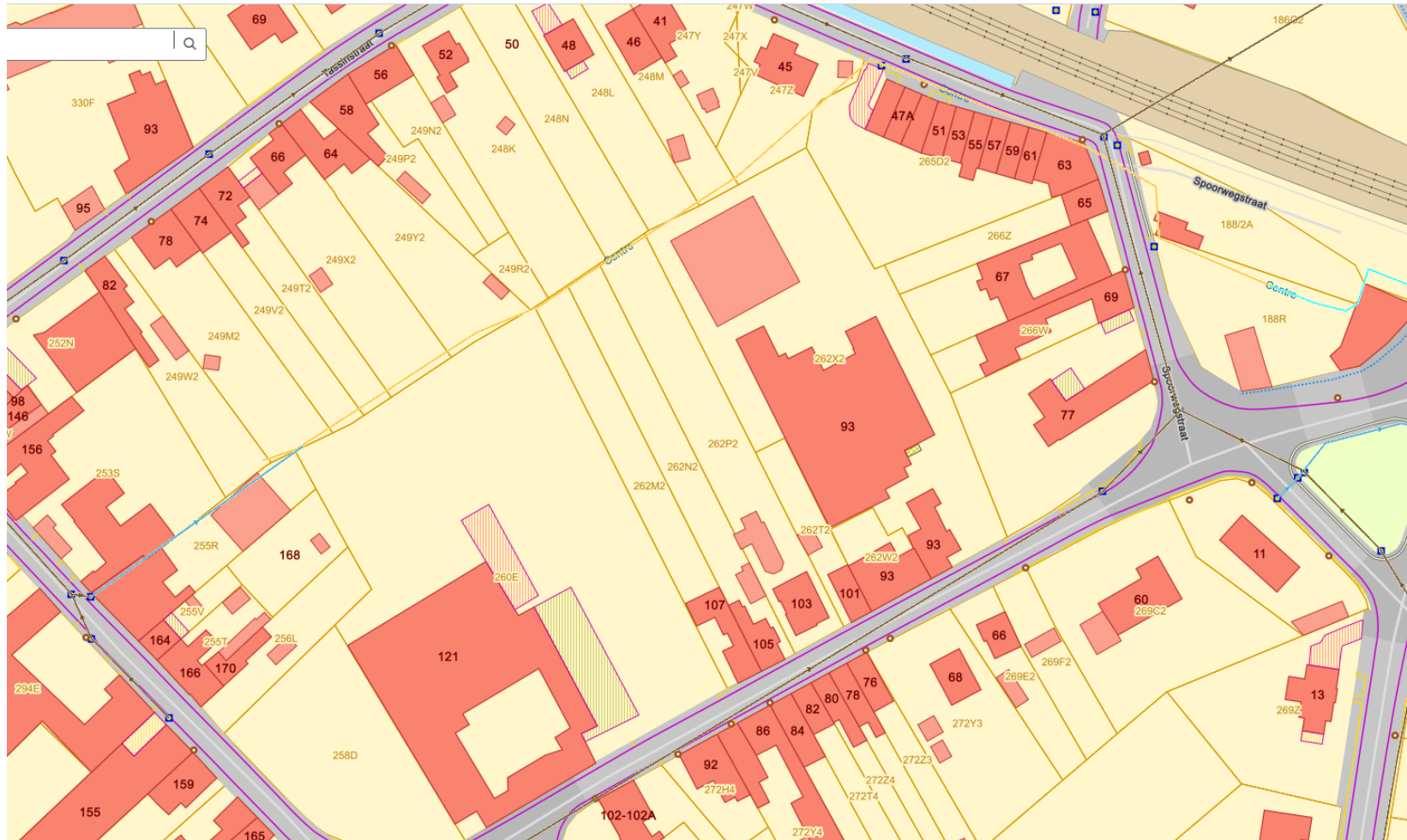
Kaart 4. RWA-strengen in de Kuntichstraat

Kaart 5. inplanting van de 6 bufferbekkens

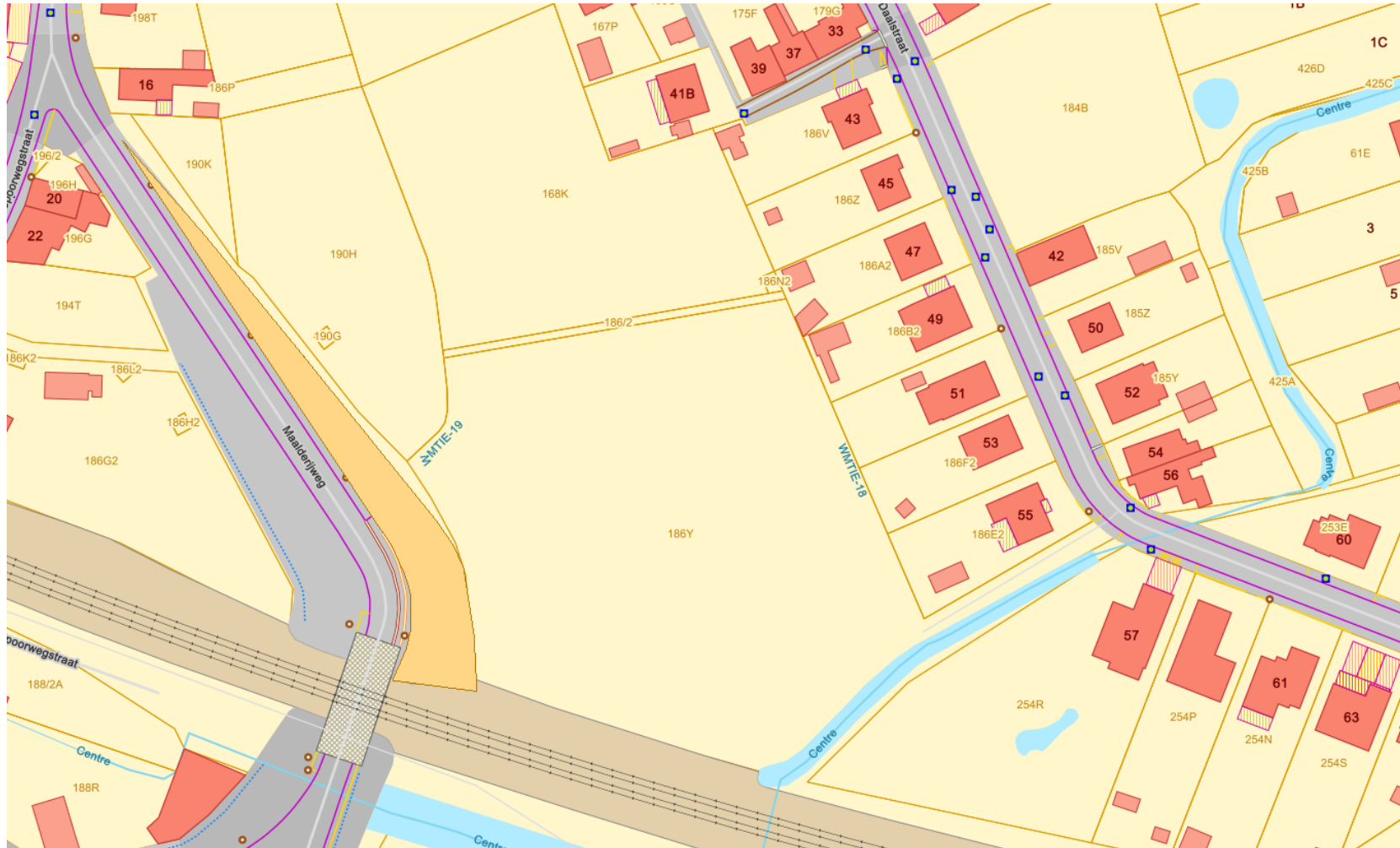
Kaart 6. ligging van het niet geklasseerde deel van waterloop Centre

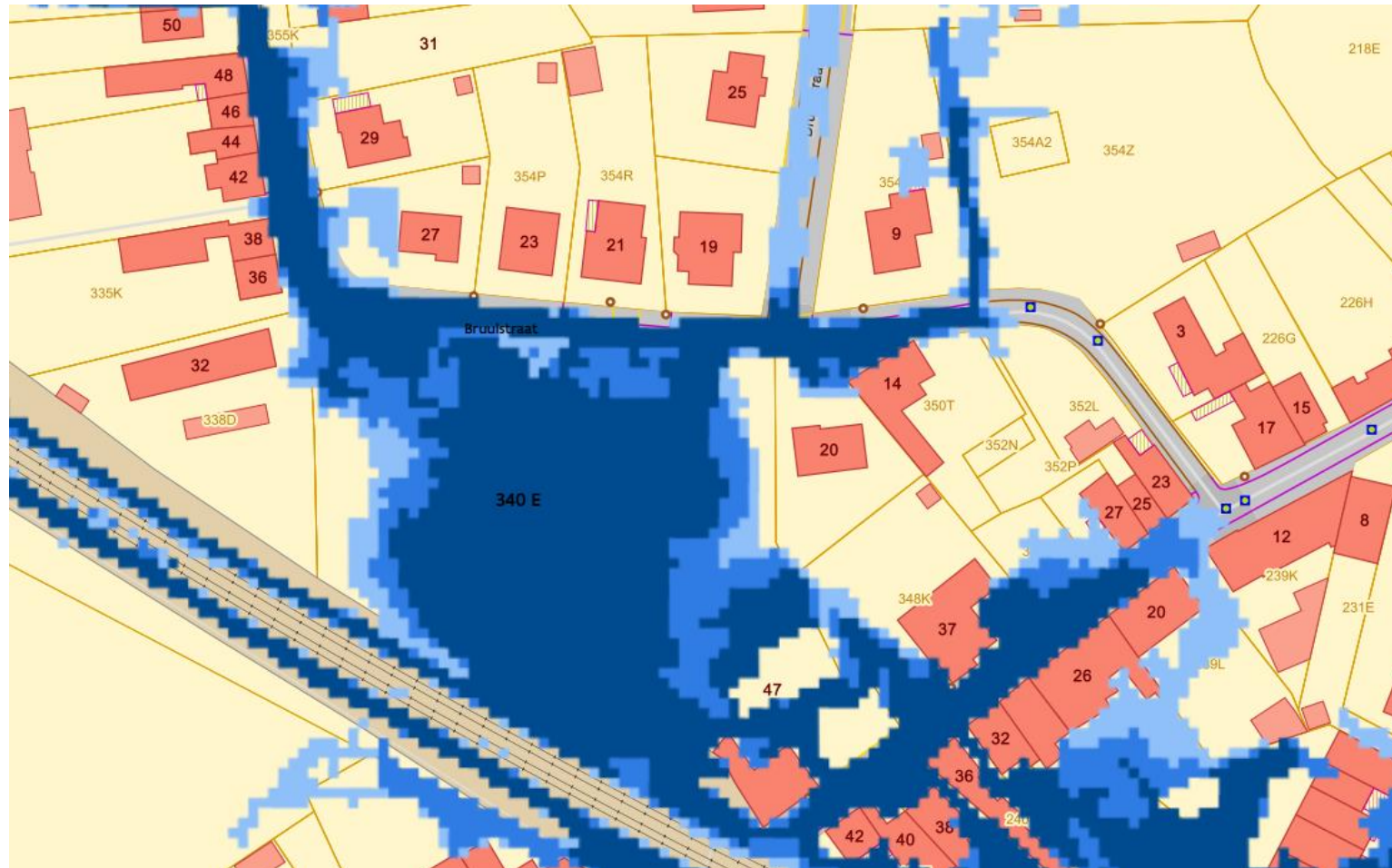
Kaart 7. Watergang voor afvoer water uit bufferbekken St-Barbarastraat

Kaart 8. Natura 2000. Habitat-kaart

Kaart 9. pluviale overstromingskaart perceel in de Bruulstraat

Kaart 10. pluviale overstromingskaart percelen in de Vondelstraat

